

Szanowni Państwo! Drodzy Rodacy! Шановні Пані та Панове! Дорогі Співвітчизники!

11 listopada 1918 r. to data dobrze znana wszystkim Polakom. Po długich, okupionych cierpieniami Narodu latach zniewolenia 95 lat temu narodziła się niepodległa Ojczyzna.

Ten dzień uwieńczył nieprzerwaną, trwającą już od czasów powstania kościuszkowskiego, walkę powstańców polskich, patriotów i całego Narodu o prawo do samoistnienia, samostanowienia i budowania narodowej przyszłości. I wyrosła Polska. Polska nie tylko jako wizja poetów-romantyków, marzenie powstańców, zesłańców i emigrantów, lecz Polska jako prawdziwe państwo, w ujęciu politycznym, geograficznym i humanistycznym. Bolesne lata okupacji, po której nastąpiło niemal pół wieku ułomnego bytu państwowego z narzuconym politycznym porządkiem, nie złamały niepodległościowego ducha Polaków. Upragnioną przez naszych przodków wolnością i suwerennością, ostatecznie wywalczoną w 1989 r., możemy cieszyć się po dzień dzisiejszy.

My, współcześni Polacy, mamy przywilej żyć w wolnym i bezpiecznym państwie. Kraj nasz znów przybrał dostojne imię Rzeczypospolitej Polskiej, a Biały Orzeł przeżył się dumnie w królewskiej koronie. Dzisiaj nasza Ojczyzna nie wymaga już od nas ofiary krwi. Nie musimy już drzeć o swoją niepodległość, bo nasz kraj jest obecnie mocno zakorzeniony w Europie, pozostając w sojusznictwach, a nawet przyjacielskich relacjach ze swoimi sąsiadami i z każdym rokiem umacnia coraz bardziej swą międzynarodową pozycję.

Utożsamianie się z krajem nie musi zawsze oznaczać pełnej akceptacji dla zachodzących w nim procesów. Czasem miłość do Ojczyzny i do własnego Narodu przyjmować może formę niezadowolenia i dążenia do zmian. Lecz horyzontem tej krytyki musi być zawsze troska o dobro państwa i służba państwu jako wspólnej wartości. Marszałek Piłsudski z właściwą sobie swadą powiedział kiedyś: „Choć nieraz [...] wymyślam na Polskę i Polaków, to przecież tylko Polsce służę”. Przyjmijmy te słowa jako drogowskaz, bo nie od żelaznych praw historii, ale od każdego z nas zależy w jakiejś części wspólny los nas wszystkich. I każdy z nas może jakąś ofiarę w tym wspólnym dziele złożyć. Czasem będzie to zwykła, codzienna praca. Czasem wyciągnięcie ręki do skłóconego brata. Czasem pomoc innym.

Trzecia Rzeczpospolita wymaga od nas nowego patriotyzmu, patriotyzmu zakorzenionego w przeszłości i opartego na pamięci, ale zwróconego ku teraźniejszości i przyszłości, ku obecnym i następnym pokoleniom. Polska to długi łańcuch obywatelskiego trudu, którego kolejnymi ogniwami są następne pokolenia. Zadaniem każdego z nich jest zachowanie tej najcenniejszej dla każdego narodu wartości, jaką jest niepodległość.

Dziś przywołujemy w pamięci trud wszystkich Polaków, którzy niepodległości służyli z najwyższym oddaniem, a gdy trzeba było, ponieśli ofiarę własnego życia. Oddajemy hołd wszystkim patriotom Narodu Polskiego rozsiętym po całym świecie.

Z okazji Święta Niepodległości chcę pozdrowić wszystkich swoich Rodaków zamieszkałych na Ukrainie oraz wyrazić wdzięczność za szerzenie ducha narodowego, za zachowywanie polskości i wartości patriotycznych.

Kochajmy Polskę, bo jest jedna. I jest nasza.

Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku Beata Brzywczy

11 листопада 1918 р. – це дата, яку добре знають усі поляки. Після довгих, переповнених стражданнями Народу років неволі, 95 років тому народилася наша незалежна Батьківщина.

Цей день увінчав, неперервну ще з часів повстання Костюшка, боротьбу польських повстанців, патріотів і всього Народу за право самостійного існування, самостановлення та будування національного майбутнього. І виросла Польща. Польща не лише як бачення поетів-романтиків, мрія повстанців, засланих та емігрантів, але Польща як справжня держава в політичному, географічному та гуманітарному вимірі. Болючі роки окупації, після яких настало майже півстоліття хворого державного устрою з накинутим політичним порядком, не зламали незалежницьких прагнень поляків. Свободою та незалежністю, про які мріяли наші предки та які були остаточно здобуті в 1989 році, ми можемо тішитися аж до сьогодні.

Ми, сучасні поляки, маємо привілей жити у вільній та безпечній державі. Наша країна знову отримала горде ім'я Речі Посполитої Польщі, а Білий Орел – королівську корону. Сьогодні наша Вітчизна вже не вимагає від нас жертвувати кров'ю. Ми не мусимо тремтіти за свою незалежність, тому що наша країна тепер міцно закоренилася в Європі, лишаючись у союзницьких, а навіть дружніх стосунках зі своїми сусідами та з кожним роком зміцнюючи своє міжнародне становище.

Ідентифікація з країною не завжди повинна означати повне прийняття процесів, які в ній відбуваються. Часом любов до Батьківщини і власного Народу може приймати форму незадоволення і прагнення змін. Але пріоритетом цієї критики завжди повинна бути турбота про благо держави та служба державі як спільній цінності. Маршалок Пілсудський із притаманною йому красномовністю колись сказав: „Хоча не раз [...] нарікаю на Польщу та поляків, лише Польщі служу я”. Нехай ці слова будуть нашим дороговказом, тому що не від залізних правил історії, але від кожного з нас залежить певною мірою доля нас усіх. І кожен із нас здатний на якусь жертву для цієї спільної справи. Часом це буде звичайна щоденна праця. Часом – простягнута братові рука перемиря. Часом – допомога іншим.

Третя Річ Посполита вимагає від нас нового патріотизму, патріотизму, закріпленого в минулому на основі пам'яті, але спрямованого на сьогодення та майбутнє, на сучасні та майбутні покоління. Польща – це довгий ланцюг громадянської праці, ланками якого є наступні покоління. Завданням кожного з них є збереження тієї найсвятішої для кожного народу цінності, якою є незалежність.

Сьогодні ми пригадуємо працю всіх поляків, які служили незалежності з найвищою відданістю, а коли було потрібно, пожертвували власним життям. Віддаємо честь усім патріотам Польського Народу, розсіяним по всьому світу.

З нагоди Дня Незалежності прагну привітати всіх своїх Співвітчизників, що живуть в Україні, та висловити вдячність за поширення національного духу, за збереження польськості та патріотичних цінностей.

Любімо Польщу, тому що вона єдина. І вона наша.

Генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Беата Бживчи

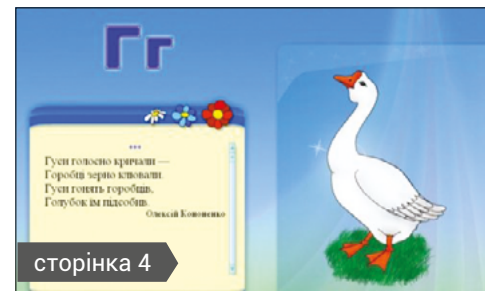
100 номерів «Волинського монітора»

100 numerów «Monitora Wołyńskiego»

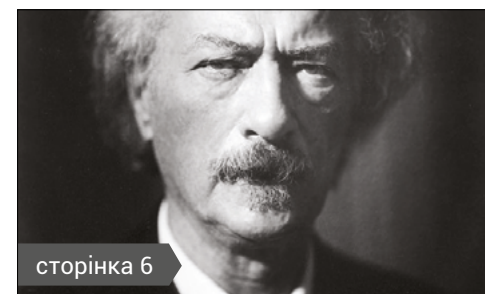
Польсько-українські мовні лабіринти

Polsko-ukraińskie labirynty językowe

Житомир. Відкритий лист

Żytomierz. List otwarty

120 років скверу на П'ятницькій гірці

120 lat skweru na Piatnickiej Górze

Представляємо роботи переможців конкурсу
Przedstawiamy Państwu nagrodzone prace

100 numerów «Monitora Wołyńskiego»

100 номерів «Волинського монітора»

Дрого Чителю, редакція Monitora Wołyńskiego pragnie serdecznie podziękować Ci za to, że po raz setny sięgniesz po nowe wydanie naszego polsko-ukraińskiego dwutygodnika.

Już po raz setny oddajemy do druku nowe wydanie «Monitora Wołyńskiego» i tak samo, jak i pierwszego redakcyjnego dnia, odczuwamy niepokój czy spełnimy oczekiwania naszych wiernych Czytelników. «Monitor Wołyński» jest dwutygodnikiem, a dwutygodnik – to nie gazeta codzienna, która jest «środkiem szybkiego reagowania» i od razu «chwytą i przyciąga» odbiorcę. Jednak to właśnie dzięki takiej formie naszego czasopisma, mamy czas na głębsze refleksje. Jesteśmy pismem dwujęzycznym, a to pozwala na pełniejsze dotarcie do naszego Czytelnika po obu stronach Bugu. Nie da się nie zauważyć szerokiej geografii aktywności na portalu www.monitor-press.com i wzrastającego zainteresowania papierową wersją naszej gazety w Polsce.

Na początku naszej działalności wyznaczyliśmy redakcyjne priorytety. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość polsko-ukraińskiego pogranicza, oświata, kultura i edukacja, europejska i euroatlantycka integracja, współpraca międzynarodowa – to główna tematyka «Monitora Wołyńskiego».

Znaczna część pola informacyjnego gazety jest udostępniona dla treści historycznych. Na tej niwie pozostaje wiele do zrobienia, ponieważ jeszcze nadal w postsowieckiej i neoimperialnej scenerii, trwa wojna o historyczną przestrzeń. Słowa uznania należą się naszym krajoznawcom, historykom, amatorom i naukowcom za odkrywanie ciekawych wydarzeń historycznych i dzielenie się nimi z naszymi Czytelnikami. Dzięki ich pracy poznajemy «białe plamy» i «zakazane owoce» naszej przeszłości. Historia naszych narodów – Ukrainy i Polski – nigdy nie była łatwym i wdzięcznym tematem. Wielowiekowa bezpaństwowość, wojny i rewolucje, rozbiory, zabory i zbrodnie przeciw ludzkości, nie sprzyjały dialogowi naszych Narodów. Historia – to fundamenty, na których można i należy budować otwarte i uczciwe stosunki międzypaństwowe.

Kultura jest najlepszym wskaźnikiem zapotrzebowania, problemów i oczekiwań społeczeństwa i człowieka. Imperialna rosyjska, a później sowiecka ekspansja i żelazna kurtyna, wytworzyły pewną syntetyczną i odizolowaną od świata kulturową przestrzeń z całą paletą negatywnych i fałszywych pojęć i wartości. Być otwartym na świat, równocześnie zachowując własną narodową tożsamość – to niełatwe

zadanie i nauka dla polskiego i ukraińskiego społeczeństwa. Zwalczanie własnych słabości i kompleksów narodowych, łamanie stereotypów, przybliżenie mentalnej sylwetki współczesnego obywatela Europy, jest kolejnym wyzwaniem dla redakcji «Monitora Wołyńskiego». Staramy się medialnie patronować, a przez to promować takie wydarzenia kulturalne i artystyczne, które przyczyniają się do dialogu kultur.

Szczególną uwagę poświęcamy młodemu pokoleniu, któremu przyszło żyć w nowych realiach zjednoczonej Europy. Na łamach «Monitora Wołyńskiego» można znaleźć informację o edukacji za granicą, o różnych konkursach i stypendiach. Kraj, który wybiera zachodni model rozwoju, zawsze będzie potrzebował dobrze edukowanych fachowców i uczciwych urzędników państwowych. Ukrainie potrzebni są tacy ludzie. Ukrainy, która nie może samodzielnie wybrnąć ze ślepego zaułka korupcji i prawnego nihilizmu, szczególnie dotyczy problem deficytu kadr. Liczymy na spełnienie obywatelskiej misji edukowanej za granicą młodzieży, uformowanej w innych, europejskich realiach. To ich zadaniem, w niedalekiej przyszłości, będzie budowa nowego modelu ukraińskiego państwa.

Jako obywatele Ukrainy jesteśmy zapałtzeni w europejską przyszłość naszego kraju. Trudno nie docenić polskich wysiłków na drodze do integracji unijnej. Polskie doświadczenie może służyć Ukrainie jako przykład przygotowań do członkostwa w Unii Europejskiej. Właśnie ta myśl stała się przewodnią w czasie redagowania «Monitora Europejskiego» – wkładki do naszego czasopisma, która ukazywała się w czasie polskiej prezydencji w Radzie UE. Niepokoi nas też fakt zaniechania dialogu Ukraina-NATO. Trudno się dziwić, że euroatlantycka idea nie może zyskać na popularności wśród większości mieszkańców Ukrainy. W dziedzinie propagowania idei NATO, nie licząc niektórych anemicznych przedsięwzięć, w ciągu ostatnich lat zrobiono bardzo niewiele, a czasem odnosi się wrażenie, że dosłownie NIC. Mamy nadzieję, że strona naszej gazety «NATOscape» będzie tą przysłowiową kropelką, która draży kamień. Obiecujemy nadal to czynić, chociaż zdajemy sobie sprawę, że droga do członkostwa w NATO może się okazać o wiele dłuższą, niż droga do Unii Europejskiej.

Zespół redakcyjny «Monitora Wołyńskiego»

Дорогий Читачу, редакція «Волинського монітора» щиро дякує Тобі за те, що ти вже сотий раз звертаєшся до нового випуску нашого польсько-українського двотижневика.

Ми віддаємо до друку вже сотий номер «Волинського монітора» і так само, як і в перший редакційний день, переживаємо, чи не розчаруємо наших вірних Читачів. «Волинський монітор» – двотижневик, це відрізняє його від щоденних газет, які стали «засобом швидкого реагування» і відразу «хапають і притягають» читачів. Проте саме завдяки такій формі нашого видання ми маємо час на глибші роздуми. Наше видання двомовне і це дозволяє охопити більшу кількість читачів обох Бугів. Не можна не помітити широкої географії користувачів порталу www.monitor-press.com і зростаючої популярності нашої газети в Польщі.

На початку нашої діяльності ми визначили редакційні пріоритети. Минуле, сьогодення і майбутнє польсько-українського пограниччя, освіта, культура і навчання, європейська і євроатлантична інтеграція, міжнародна співпраця – ось основна тематика «Волинського монітора».

Значна частина інформаційного поля газети присвячена історичній проблематиці. На цій ниві залишається ще багато роботи, тому що і далі, згідно з пострадянським та постімперіальним сценаріями, триває війна за історичний простір. Потрібно віддати належне нашим краєзнавцям, історикам, науковцям і поціновувачам історії за відкриття цікавих історичних подій і представлення їх нашим Читачам. Завдяки їхній праці ми відкриваємо для себе «білі плями» і «заборонені плоди» нашого минулого. Історія наших народів, України та Польщі, ніколи не була легкою і вдячною темою. Відсутність державності протягом багатьох століть, війни та революції, поділи Польщі, окупація і злочини проти людства не сприяли діалогові наших Народів. Історія – це фундамент, на якому можна і потрібно будувати відкриті та щирі міждержавні відносини.

Культура – це найкращий визначник потреб, проблем і очікувань суспільства та людини. Імперіальна російська, а пізніше радянська експансія і «залізна завіса» створили певний синтетичний і ізольований від світу культурний простір з усією гамою негативних і фальшивих понять та цінностей. Бути відкритим для світу, водночас зберігаючи власну національну ідентичність, – це нелегкі завдання і виклики для польського та українського суспільства. Перемога над

власною слабкістю і національними комплексами, руйнування стереотипів, наближення ментального образу сучасного громадянина Європи – ось чергові виклики для редакції «Волинського монітора». Ми стараємося за допомогою медійного патронату промувати ті культурні та мистецькі події, які сприяють діалогові культур.

Особливу увагу приділяємо молодому поколінню, якому випало жити в нових реаліях об'єднаної Європи. На сторінках «Волинського монітора» можна знайти інформацію про освіту за кордоном, різні конкурси та стипендійні програми. Країна, яка обирає західну модель розвитку, завжди потребуватиме висококваліфікованих спеціалістів і порядних держслужбовців. Україна потребує таких людей. України, яка не спроможна самостійно вибратися зі сліпого провулку корупції і правового нігілізму, особливо стосується проблема дефіциту кадрів. Ми розраховуємо на виконання громадянської місії нашої молоді, яка навчається за кордоном, оскільки вона формується в інших, європейських реаліях. Це вона в найближчому майбутньому будуватиме нову модель української держави.

Як громадяни України, ми вдивляємося в європейське майбутнє нашої держави. Не можна забувати про значні польські зусилля в допомозі нам на шляху до євроінтеграції. Польський досвід слугує для України прикладом підготовки до членства в Європейському Союзі. Саме ця ідея була провідною під час редагування «Європейського монітора» – додатка до нашого двотижневика, який ми видавали під час польського головування в Раді ЄС. Ми занепокоєні також фактом припинення діалогу Україна-NATO. Немає чому дивуватися, що євроатлантична ідея не має популярності серед більшості жителів України. У сфері пропагування ідеї НАТО, не враховуючи деяких дуже слабких спроб, за останні роки зроблено небагато, тож інколи складається враження, що не робиться НІЧОГО. Сподіваємося, що сторінка нашої газети «NATOscape» буде тією самою краплиною, що здатна розбити каміння. Обіцяємо далі працювати в цьому напрямку, хоча й усвідомлюємо, що шлях до членства в НАТО може виявитися набагато довшим, ніж шлях до Євросоюзу.

Редакційний колектив «Волинського монітора»

Śmierć nie jest po to, aby zapomnieć, ale po to, aby pamiętać...

Смерть існує не для того, щоб забути, а для того, щоб пам'ятати...

Listopad w tradycji polskiej, to miesiąc, który skłania ludzi do refleksji i zadumy nad śmiercią. To czas, kiedy odwiedzamy groby naszych bliskich, wspominamy i zapalamy znicze.

Dziwne to ludzkie życie: «*Wspinać się tak mozolnie na tę górę, żeby dowiedzieć się, że ta góra nazywa się starość. Oczekiwać wspinałego widoku ze szczytu, a ten widok – to śmierć. Lęk młodości przed starością to lęk przed szczytem*» (Anna Kamińska). Każda śmierć to tragedia osobista dla kogoś, kto traci bliską osobę. Rozpacz, bunt i powolne godzenie się z tym co się stało, to początek zupełnie nowego życia dla tych, co zostali na ziemi i muszą się zmierzyć z pustką. Śmierć inspirowała od zarania artystów pióra, pędzla, kina czy teatru. Najbardziej makabryczny obraz śmierci przedstawia turpista – Stanisław Grochowiak. Jego pytania: Dlaczego musimy umrzeć? A skoro musimy, to dlaczego umieramy tak brzydko? Dlaczego nasze życie to nieustanne zbliżanie się do nieuchronnego końca, dlaczego życie jest przygotowaniem, rozbięciem do snu wiecznego? – wyrażają dramat ludzkiej egzystencji. Dramat, przeciw któremu buntuje się Stanisław Grochowiak, jako człowiek. Śmierć, brzydota i ich rola w życiu są częstym tematem jego groteskowych utworów. Poeta przygląda się śmierci z wielką dokładnością, aż ta szczegółowość przeraża odbiorcę.

«*Ileż się pani musiała nacierpieć, że
Ma pani taką białą twarz...
Że kiedy pani tak leży, włosy jej są jak druty,
A smutek wisi na uszach i brwiach.*»
(«Portretowanie umarłej»)

Mistrzem spraw ostatecznych w polskiej poezji był Bolesław Leśmian, którego rocznica śmierci przypada 5 listopada (1937 r.). Najczęściej powtarzającymi się tematami jego utworów są: miłość, śmierć, baśniowość, elementy ludowe. Motyw śmierci pojawia się niemal we wszystkich jego tekstach, niezależnie od tematu, o którym pisze poeta. Same tytuły wskazują niekiedy na zawartość wiersza: «Śnigrobek», «Za grobem», «Topielec»,

«Trupięgi». W poezji Leśmiana śmierć jest również przedstawiana, jako stan gorszy od życia. Przykładem obrazującym taką sytuację jest wiersz «Urszula Kochanowska». Tytułowa postać, tragicznie zmarła córka polskiego poety odrodzeniowego, trafia do nieba, gdzie chciałaby się czuć jak w domu. Bóg sprawia, że może zamieszkać w dokładnej kopii dworku w Czarnolesie. Pomimo dobroci i obecności Boga cierpi, ponieważ nie może spotkać się ze swoimi rodzicami. Śmierć i życie wieczne, które według religii chrześcijańskiej jest celem życia, nie daje Urszulce Kochanowskiej poczucia szczęścia. Lepiej było jej na ziemi, wśród własnej rodziny. Inaczej spogląda na śmierć ks. Jan Twardowski: «*Śmierć jest bramą do dalszego świata – lepszego świata*» więc kazał żyjącym, w swoim najpiękniejszym wierszu «*śpieszyć się kochać ludzi, bo tak szybko odchodzą...*»

Były dwie siostry: noc i śmierć
Śmierć większa, a noc mniejsza
Noc była piękna jak sen, a śmierć
Śmierć była jeszcze piękniejsza.

Ballada o dwóch siostrach (Konstanty Ildefons Gałczyński)

W obliczu śmierci jesteśmy po ludzku bezradni, zostaje nam tylko tak postępować: «*aby mniej bolały / ciche odejścia / rozstania bez słowa / że nie zdążyło się / wytłumaczyć dlaczego*» (Jadwiga Demczuk). Łatwiej jest pogodzić się z przemijaniem i odchodzeniem, jeżeli tej tajemnicy towarzyszy Wiara. Często zastanawiamy się, jak to będzie po tamtej stronie. Ale nikt z nas żyjących nie wie i dlatego to nieznane – inspiruje: «*gdy zamknę oczy... deszcz/ krople łez / ktoś rzuci grudę ziemi szarej jak codzienność / i proch z którego powstałam / nieważne kogo kochałam / kogo nienawidziłam / pod Twoim niebem / bądź wola Twoja*» (Jadwiga Demczuk)

Wspominając w listopadowe dni zmarłych bliskich, uczcijmy też i tych Polaków, którzy zapisali się na kartach polskiej literatury, pamiętając słowa Stefana Kisielewskiego, że: «*Śmierć nadaje sens życiu, dlatego trzeba mieć ją zawsze przy sobie – w myśli*».

Jadwiga DEMCZUK

Listopad u polskiej tradycji – це місяць, який схиляє людей до заглиблення в роздуми про смерть. Це час, коли ми відвідуємо могили наших близьких, згадуємо їх та запалюємо лампадки.

Дивна річ людське життя: «*Важко підніматися на цю гору, щоб дізнатися, що ця гора називається старістю. Чекаючи чудового краєвиду з вершини, а цей краєвид – смерть. Страх молодості перед старістю – це страх перед вершиною*» (Анна Каменська). Кожна смерть – це особиста трагедія для когось, хто втрачає близьку особу. Розпач, бунт і повільна згода на те, що трапилося, – це початок зовсім нового життя для тих, що лишилися на землі і повинні пережити зустріч з пусткою. Смерть із давніх часів надихала митців пера, пензля, кіно чи театру. Найжахливіший образ смерті представляє турпіст – Станіслав Гроховяк. Його питання виражають драму людської екзистенції: Чому ми повинні померти? А якщо мусимо, то чому помираємо так неестетично? Чому наше життя є безперервним наближенням до невідданого кінця, чому життя є підготовкою, роздяганням до вічного сну? Проти цієї драми Станіслав Гроховяк бунтує як людина. Смерть, потворність та їхня роль у житті часто стає темою його гротескних творів. Поет приглядається до смерті так ретельно, що деталі лякають читача.

«*Скільки ж пані настраждалась, що
Лице її таке біле...
Я коли пані так лежить, волосся її, мов дріт,
А на вухах і бровах сум висне*»
(«Портретування покійної»)

Майстром тематики смертності в польській поезії був Болеслав Лесмян, річниця смерті якого припадає на 5 листопада (1937 р.). Теми, що найчастіше повторюються в його творах – це любов, смерть, казковість, народні елементи. Однак мотив смерті з'являється майже в усіх його текстах, незалежно від теми, про яку пише поет. Навіть назви вказують часом на зміст вірша «Спигробок», «За могилою», «Утопленик», «Трупяки» (черевики для мерців –

пер.). У поезії Лесмяна смерть представлена як стан гірший від життя. Прикладом, який змальовує таку ситуацію, є вірш «Уршула Кохановська». Головна героїня, трагічно загинула донька польського поета доби Відродження, потрапила до неба, де хотіла б почуватися, як удома. Бог дозволяє їй жити в точній копії палацу в Чорнолісі. Попри доброту та присутність Бога, жінка страждає, тому що не може зустрітися зі своїми батьками. Смерть і вічне життя, які за християнською релігією є метою життя, не дають Уршулі Кохановській відчуття щастя. Їй було краще на землі, серед власної родини.

Інакше дивиться на смерть о. Ян Твардовський: «*Смерть є брамою до дальшого світу – кращого світу*». Тому він говорив живим у своєму найгарнішому вірші так: «*поспішати любити людей, бо так швидко відходять...*»

Перед обличчям смерті ми по-людськи безпорадні, нам лишається лише чинити так, «*щоб мені боліли тихі прощання / розлуки без слова / що не встигли ми / пояснити чому*» (Ядвіга Демчук). Простіше змиритися зі скінченністю та прощаннями, якщо в цьому Таїнстві з нами є Віра. Часто ми задумуємося, як буде по іншу сторону. Але ніхто з нас, живих, цього не знає і тому це невідоме надихає: «*Заплющу очі... і дощити / сльоза бринить / хтось кине сіру, як буденність, землю / і прах, з якого я повстала / вже байдуже, кого кохала / кого ненавиділа / під Твоїм небом / нехай буде воля Твоя*» (Ядвіга Демчук).

Згадуючи в листопадові дні покійних близьких, вшануємо і тих поляків, чий імена записані на аркушах польської літератури, пам'ятаючи слова Стефана Киселевського: «*Смерть надає сенс життю, тому потрібна завжди тримати її біля себе – в думках*».

Ядвіга DEMCZUK

Żegnamy Premiera

28 października w wieku 86 lat zmarł Tadeusz Mazowiecki – ostatni premier PRL i pierwszy niekomunistyczny premier Polski po II wojnie światowej.

Tadeusz Mazowiecki zapisał się w wielu wydarzeniach najnowszej historii Polski. Był jednym z założycieli warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej, jednym z założycieli oraz redaktorem naczelnym miesięcznika «Więź», pełnił funkcję posła na Sejm PRL III, IV i V kadencji. W 1976 związał się ściśle z ruchem opozycyjnym. Podczas strajków sierpniowych w 1980 roku znalazł się w Stoczni Gdańskiej wśród strajkujących robotników, wspierał ich negocjacje z władzami PRL, był ekspertem «Solidarności». W 1981 roku został redaktorem naczelnym «Tygodnika Solidarność». W czasie stanu wojennego został internowany. W 1989 roku brał udział w obradach Okrągłego Stołu.

W tym samym roku został pierwszym niekomunistycznym premierem Polski po II wojnie światowej. Rząd Tadeusza Mazowieckiego przeprowadził zmiany ustrojowe. Wprowadził swobody obywatelskie, zmienił godło i nazwę państwa, a także dokonał zmian w konstytucji. Wprowadził także plan Balcerowicza, który uruchomił reformy gospodarcze, w tym urynkwienie gospodarki. Rząd Tadeusza Mazowieckiego wybudował fundamenty wolnej Polski, a także wyznaczył kurs polskich przemian w kierunku prorynkowym, prozachodnim i proeuropejskim.

W latach 90-tych pomagał, gdy potrzebny był kompromis w sprawie nowej konstytucji. Został wyznaczony przez Komisję Praw Człowieka ONZ na specjalnego sprawozdawcę konfliktu w byłej Jugosławii. Był posłem na Sejm RP w latach 1991-2001. Od 2010 r. pełnił funkcję doradcy prezydenta Bronisława Komorowskiego ds. polityki krajowej i międzynarodowej.

Po śmierci Mazowieckiego opuszczono flagi do połowy masztu przy Pałacu Prezydenckim, Belwederze, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także przy siedzibach wielu urzędów. Pogrzeb Tadeusza Mazowieckiego, który odbył się 3 listopada, miał charakter państwowy. Na ten dzień w całym kraju została ogłoszona żałoba narodowa.

Prezydent Bronisław Komorowski podczas pożegnania w archikatedrze św. Jana Chrzciciela w Warszawie powiedział: «Tadeusz Mazowiecki dobrze zasłużył się Polsce».

MW

Прощаємося з прем'єром

28 жовтня у віці 86 років помер Тадеуш Мазовецький – останній прем'єр-міністр Польської Народної Республіки і перший некомуністичний прем'єр-міністр Польщі після Другої світової війни.

час воєнного стану був інтернований. У 1989 році брав участь у Круглому столі.

У тому ж таки 1989 року став першим некомуністичним прем'єр-міністром Польщі після Другої світової війни. Уряд Тадеуша Мазовецького започаткував зміни в устрої держави: змінив герб і назву держави, запровадив громадянські свободи та зміни в конституції. Його уряд розпочав також реалізацію так званого плану Бальцеровича – економічної реформи, завдяки якій відбулося переведення економіки на ринкові основи. Уряд Тадеуша Мазовецького вибудував фундамент вільної Польщі та визначив курс польських змін у проринковому, прозахідному та проєвропейському напрямках.

У 90-х роках Мазовецький допомагав, коли потрібен був компроміс у справі нової конституції. Комісія ООН з прав людини призначила його своїм спеціальним представником у колишній Югославії. Мазовецький був також депутатом Сейму Республіки Польща в 1991-2001 роках. Із 2010 р. виконував обов'язки радника президента Броніслава Коморовського з питань державної та міжнародної політики.

Після смерті Мазовецького до половини щогли опущено прапори на палаці президента, на Бельведері, канцелярії голови Ради Міністрів, а також на будівлях багатьох місцевих органів влади. Похорон Тадеуша Мазовецького мав державний характер. У цей день, 3 листопада, по всій країні була оголошена національна жалоба.

Президент Броніслав Коморовський під час прощання в Кафедральному соборі Св. Яна Хрестителя у Варшаві сказав: «Тадеуш Мазовецький добре служив Польщі».

BM

Polsko-ukraińskie labirynty językowe

Польсько-українські мовні лабіринти

W poprzednim numerze «Monitora Wołyńskiego» ukazał się wywiad z polonistką panią Barbarą Dziurkowską, która uczy języka polskiego w Równem. Dziś, jak obiecaliśmy, proponujemy Państwa uwadze rozmowę z dr Nadią Gergało-Dąbek, lektorką języka ukraińskiego na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

У попередньому числі «Волинського монітора» ми опублікували інтерв'ю з полоністкою Барбарою Дзюрковською, котра навчає польської мови в Рівному. Сьогодні, як ми й обіцяли, пропонуємо Вашій увазі розмову з кандидатом наук Надією Гергалом-Домбек, котра викладає українську мову в Університеті Марії Склодовської-Кюрі у Любліні.

– Pani Doktor, jak Polacy uczą się języka ukraińskiego?

– Nauka języka ukraińskiego – podobnie jak każdego innego języka obcego – zależy od motywacji. Jeżeli osoba jest wystarczająco zmotywowana, to z pewnością szybciej opanuje ten język. Duże znaczenie ma kontakt z osobami ukraińskojęzycznymi i wyjazdy na Ukrainę. Z doświadczenia mogę powiedzieć, że ci Polacy, którzy mieli znajomych wśród osób posługujących się językiem ukraińskim, i od czasu do czasu odwiedzali Ukrainę, oraz mieli okazję praktycznie poćwiczyć, znacznie szybciej nauczyli się tego języka. Dodatkowym atutem i wsparciem w nauce języka ukraińskiego z pewnością będzie zainteresowanie Ukrainą, jej kulturą, muzyką, historią, literaturą, czyli każde «wyjście poza obręb» kursu, do czego zawsze gorąco namawiam studentów.

– Na jakie przeszkody napotykają Polacy, którzy zaczynają uczyć się języka ukraińskiego? Z czym mają największe problemy? A jakie są ułatwienia?

– Osoby uczące się języka ukraińskiego można podzielić na te, które miały do czynienia z cyrylicą (np. znają już rosyjski lub uczyli się go kiedyś), oraz tych, którzy po raz pierwszy się z nią zetknęli. Ci ostatni na początku uczą się wolniej, często myślą liter, które wyglądają identycznie lub podobnie w alfabetach polskim i ukraińskim, jednak oddają inne dźwięki (polskie «B» z ukraińskim «В», polskie «U» z pisanym ukraińskim «И», «P» z «Р», «C» z «С» itp.), co zdecydowanie rzadziej zdarza się osobom posiadającym znajomość języka rosyjskiego. Z drugiej zaś strony, ci, którzy nigdy nie uczyli się rosyjskiego, nie mają też naleciałości tego języka, np. tzw. «akania», czyli wymawiania nieakcentowanego «o» jako «a» na wzór rosyjski. Nie zmiękczaają też «e», nie myślą ukraińskiego twardego «и», z miękkim rosyjskim «и».

Problemem w nauce języka ukraińskiego jest natomiast wymowa dźwięków, których nie ma w języku polskim, czyli ukraińskiego krtańowego «г», nauczanie się poprawnej artykulacji którego wymaga trochę czasu, oraz przedniojęzykowożebowego «л». Sporym ułatwieniem z kolei jest to, że ponad połowa słownictwa ukraińskiego pokrywa się ze słownictwem polskim. Ponadto ułatwia naukę uświadomienie pewnych prawidłowości, które występują w języku ukraińskim w stosunku do polskiego, jak np. pełnógłos, czyli cecha fonetyczna właściwa językowi ukraińskiemu (jak również rosyjskiemu i białoruskiemu), tzn. grupy -oro-, -olo-, -ere-, -ele- między spółgłoskami odpowiadające polskim: -ro/ró-, -lo/ló-, -rze/rzo-, -le- (przykłady: broda-boroda, brzeg-bereg, słodki-słodкий itp.). W wielu wyrazach pochodzenia prasłowiańskiego tam, gdzie w języku polskim występuje -rz-, w języku ukraińskim jest -p- (morze-more, orzeł-opel, trzy-tri, porządek-porządek i inn.). Inna prawidłowość – tam, gdzie w języku ukraińskim występuje miękkie «'» w języku polskim mamy w tym miejscu «ć/ći» (тіло – ciało; тінь – cień; тітка – ciotka; тісний – ciasny; тісто – ciasto etc). Przykładów tego typu jest bardzo dużo, a uświadomienie ich sobie pozwala skuteczniej uczyć się języka ukraińskiego.

– Ile czasu średnio zajmuje Polakowi nauka języka ukraińskiego tak, by mógł swobodnie

komunikować się z Ukraińcami?

– W zasadzie już po pół roku nauki można jako tako komunikować się w języku ukraińskim. Im szybciej osoba ucząca się zanurzy w otoczenie ukraińskojęzyczne, tym większe postępy osiągnie w opanowaniu tego języka. Ważne jest, aby mieć okazję do stosowania w praktyce zdobytej wiedzy i umiejętności. Jeśli chodzi o studentów naszej uczelni, to obecność bardzo dużej ilości studentów z Ukrainy stwarza różne możliwości do kontaktu z tym językiem. Można spotkać i usłyszeć język ukraiński w bardzo wielu miejscach poza uczelnią: w supermarketach, na poczcie, w akademikach, w transporcie miejskim. Trzeba z tego korzystać i nawiązywać kontakty z native speaker'ami.

– Wielu Polaków posiada tzw. bierną znajomość języka ukraińskiego. Z czego to wynika?

– Chociaż język polski należy do grupy języków zachodniosłowiańskich, a ukraiński do wschodniosłowiańskich, to jednak ukraińskiemu jest bliżej do polskiego niż np. do rosyjskiego. Słownictwo języka ukraińskiego różni się od polskiego tylko na 30% (dla porównania ukraiński z rosyjskim różni 38% słownictwa). Oznacza to, że Polak więcej zrozumie z ukraińskiego, niż z rosyjskiego i odwrotnie: Ukraińcom łatwiej jest porozumieć się z Polakami, niż Rosjanom. Przekłada się to również na szybsze postępy w nauce języka ukraińskiego.

– Jakie są podobieństwa między językiem polskim a ukraińskim? Polacy odwiedzający Ukrainę, są zachwyceni faktem rozumienia języka ukraińskiego, choć go nie znają.

– Jak już wspominałam, odległość leksykalna pomiędzy ukraińskim a polskim jest mniejsza, niż pomiędzy polskim a rosyjskim. Słyszac ukraiński Polacy więcej rozumieją, a najlepiej zilustrować to przykładami:

ukraiński – polski – rosyjski
дякую – dziękuję – спасибо
запрошую – zapraszam – приглашаю
перепрошую/вибач – przepraszam/wybacz – извини(те)
великий – wielki – большой
другий – drugi – второй
сукня – suknia – платье
добре – dobrze – хорошо itd.
Można tu przytaczać wiele innych przykładów, które to potwierdzają.

– Nauka języka to nie tylko gramatyka, słówka i czytanka. Warto sięgnąć po bardziej atrakcyjne formy zdobywania wiedzy, np. słuchanie muzyki. Jak jeszcze metody może Pani polecić?

– Najlepszym sposobem jest komunikowanie się w tym języku, więc każda tego typu forma (komunikatory, fora internetowe, a przede wszystkim kontakty na żywo) jest wskazana i cenna. Ponadto polecam oglądanie znanych filmów w tłumaczeniu ukraińskim, a nawet popularnych bajek dla dzieci czy filmów animowanych typu «Shrek», «Madagascar» i innych. Kiedyś poznałam Hiszpana, który uczył się ukraińskiego oglądając «Simpsonów». Słownictwo miał niesamowite!

– Może tak z drugiej strony: ile czasu zajęła Pani nauka języka polskiego i jak do tego doszło?

– Język polskiego uczyłam się sensu stricto przez rok na kursie języka polskiego w Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS. Wcześniej miałam zajęcia fakultatywne na uczelni w Ukrainie, jednak były to

– Rozkażi, будь ласка, як поляки вивчають українську мову?

– Вивчення української мови, як і будь-якої іншої іноземної, залежить від мотивації. Якщо людина достатньо вмотивована, то, без сумнівів, швидше засвоїть цю мову. Велике значення має контакт з україномовними особами та поїздки в Україну. З досвіду можу сказати, що ті поляки, які мали знайомих серед людей, що розмовляють українською мовою, і час від часу виїжджали до України, а також мали нагоду попрактикуватися у використанні мови, значно швидше вивчали українську. Додатковою перевагою та підтримкою у вивченні української мови, безперечно, буде зацікавлення Україною, її культурою, музикою, історією, літературою, тобто кожен «вихід за межі» курсу, до чого я завжди щиро заохочую студентів.

– Із якими перешкодами зустрічаються поляки, які починають вивчати українську мову? З чим у них найбільші проблеми? А що їм спрощує завдання?

– Осіб, які вивчають українську мову, можна поділити на тих, хто мав контакт із кирилицею (наприклад, знають уже російську мову або колись її вивчали), а також тих, хто зіткнувся з нею вперше. Останні на початку вчать повільніше, часто плутають літери, які виглядають подібно або ідентично в польському та українському алфавіті, але позначають різні звуки (польське «В» з українським «В», польське «U» з українським писаним «И», відповідно польське «Y» з українським «У», літери «Р», «С» тощо), що значно рідше трапляється у людей, які знають російську. З іншого боку, ті, хто ніколи не вивчав російську мову, не мають також впливів цієї мови, наприклад так званого «акання», тобто вимовляння ненаголошеного «o» як «a», що характерно для російської мови. Вони також не пом'яшкують «e», не плутають українського твердого «и» з російським «и».

Проблемою у вивченні української мови є натовість вимова звуків, яких немає у польській мові, тобто українського гортанного «г», освоєння правильної артикуляції якого вимагає трохи часу, а також передньоязикового зубного «л». Натомість значно легше справу те, що більше половини українських слів подібні до польських. Більше того, полегшити вивчення мови може розуміння певних закономірностей, що пов'язують українську мову з польською, як наприклад повноголосся, тобто фонетична риса, притаманна українській мові (а також російській та білоруській): групи -oro-, -olo-, -ere-, -ele- між приголосними з'являються на місці польських -ro/ró-, -lo/ló-, -rze/rzo-, -le- (наприклад, broda-boroda, brzeg-bereg, słodki-słodкий і так далі). У багатьох словах праслов'янського походження там, де в польській мові виступає -rz-, в українській з'являється літера -p- (morze-more, orzeł-opel, trzy-tri, porządek-porządek та ін.). Інша закономірність – там, де в українській мові виступає м'яке «т», у польській мові є «ć/ći» (тіло – ciało; тінь – cień; тітка – ciotka; тісний – ciasny; тісто – ciasto і т.д.). Подібних прикладів є дуже багато, а розуміння їх дозволяє ефективніше вивчати українську мову.

– Скільки часу в середньому потрібно полякові для вивчення української мови на рівні, який дозволить йому вільно спілкуватися з українцями?

– Загалом уже після півроку навчання

можна більш-менш вправно спілкуватися українською. Чим швидше людина, що вивчає мову, зануриться в україномовне оточення, тим більшого прогресу досягне у вивченні мови. Важливо мати нагоду використовувати на практиці здобуті знання та вміння. Якщо йдеться про студентів нашого університету, то присутність значної кількості студентів з України створює різні можливості для контакту з цією мовою. Українську можна почути в багатьох місцях навіть поза університетом: у супермаркетах, на пошті, в гуртожитках, у громадському транспорті. Треба це використовувати та налагоджувати контакти з українськими native speaker-ами.

– Багато поляків мають так зване пасивне знання української мови. Як це пояснити?

– Хоча польська мова належить до групи західнослов'янських мов, а українська – до східнослов'янських, українська більш наближена до польської, ніж до російської. Лексика української мови відрізняється від польської лише на 30 % (для порівняння, лексика української мови відрізняється від російської на 38 %). Це означає, що поляк більше зрозуміє з української, ніж із російської, і навпаки: українцям легше порозумітися з поляками, ніж росіянам. Це також допомагає швидше досягнути прогресу у вивченні української мови.

– Як подібності існують між польською та українською мовою? Поляки, які відвідують Україну, часто захоплюються фактом, що розуміють українську, хоча не знають її.

– Як я згадувала, відмінності між лексикою польської та української мов менші, ніж між лексикою польської та російської. Чуючи українську, поляки більше розуміють. Найкраще показати це за допомогою прикладів:

українська – польська – російська
дякую – dziękuję – спасибо
запрошую – zapraszam – приглашаю
перепрошую/вибач – przepraszam/wybacz – извини(те)
великий – wielki – большой
другий – drugi – второй
сукня – suknia – платье
добре – dobrze – хорошо і т.д.
Можна наводити багато інших прикладів, які це підтверджують.

– Вивчення мови – це не лише граматики, слова та читання. Варто озброїтися цікавішими способами здобування знань, наприклад, слуханням музики. Як ще методи Ви можете порадити?

– Найкращим способом є спілкування, тому можна рекомендувати використовувати кожну форму, яка це забезпечує (комунікатори, інтернет-форуми, а передусім – живий контакт з українцями). Більше того, я раджу переглядати відомі фільми українською мовою, а навіть популярні казки для дітей чи повнометражні мультфільми, такі як «Шрек», «Мадагаскар» та інші. Коли я познайомилася з іспанцем, який вивчав українську, дивлячись «Сімпсонів». У нього був неймовірний словниковий запас!

– А, може, з іншого боку: скільки часу у Вас зайняло вивчення польської мови і як Вам вдалося її «підкорити»?

– Польську я вивчала безпосередньо на мовних курсах у Центрі польської мови та культури Університету Марії Склодовської-Кюрі. Раніше я відвідувала факультативні заняття в університеті в Україні, але це

jedynie podstawy, które nie wystarczały do normalnej komunikacji. Jednak olbrzymie znaczenie miało przebywanie w środowisku polskojęzycznym, dzięki któremu polski samoistnie «wschodził» do uszu. Niemniej jednak nadal napotykam nieznane mi wyrazy, wprowadzie coraz rzadziej, i sięgam po słownik, by sprawdzić ich znaczenie.

– **A w jaki sposób znalazła się Pani w Lublinie?**
– Po studiach w Ukrainie przez rok pracowałam w miejscowości pod Żytomierzem, w której większość stanowiła rdzenna ludność polska. Ich dzieci i wnukowie chodzili do kościoła, modlili się po polsku, ale słabo mówili. Dyrekcja szkoły bardzo chciała, aby wprowadzić język polski do programu szkolnego i zaproponowała mi prowadzenie zajęć, a mi brakowało wiedzy, materiałów dydaktycznych, więc postanowiłam się dokształcić i przyjechałam do Lublina na roczny kurs języka polskiego. Potem dostałam się na studia doktoranckie i życie potoczyło się tak, że tu zostałam, chociaż nigdy tego nie planowałam.

– **Uczy Pani polską młodzież ukraińskiego. Czy trudno jest przekazywać wiedzę z rodzimego języka w obcym języku?**
– Jak w każdym zawodzie, również w tym trzeba stale się dokształcać. Aby jak najlepiej przekazać wiedzę, należy szczegółowo przeanalizować, co może pomóc w nauce, a co odwrotnie – przeszkodzić, szczególnie jeśli chodzi o naukę języka z tej samej rodziny językowej. Bardzo lubię uczyć języka ukraińskiego, wkładam w to wiele serca, staram się «zarazić» – w pozytywnym tego słowa znaczeniu – swoich studentów miłością do rodzimego języka i kultury.

– **W każdym języku można napotkać na różnego rodzaju pułapki. Mogą to być niezrozumiałe dla cudzoziemców idiomy, wyraz, który można akcentować na różne sposoby i w każdym wypadku oznacza co innego itp. Na jakie pułapki możemy natrafić w nauce języka ukraińskiego? Ten język z pozoru wydaje się bardzo łatwy i niewinny.**

– Do takich pułapek należą przede wszystkim homonimy międzyjęzykowe, tzw. false friends, czyli fałszywi przyjaciele – wyrazy, które brzmią identycznie lub bardzo podobnie, a mają zupełnie inne znaczenie. Potrafią one nieźle namieszać i czasem nawet wprowadzić w zakłopotanie. Jeden z przykładów, to «спілкуватися», który wcale nie oznacza tego, co polski «spółkować się», mimo że brzmią podobnie, lecz konwersować, utrzymywać kontakt. Inny przykład – polski wyraz «sklep», który po ukraińsku oznacza «grobowiec», czy ukraiński wyraz «чашка», który «czaszką» wcale nie jest, lecz kubkiem. Więc jak Ukraińiec nam powie, że robi herbatę w «czaszce», to proszę się nie przerażać. Ukraiński wyraz «kit» nie ma nic wspólnego z wciskaniem 'kitu', a oznacza niewinne domowe zwierzątko, czyli kota. Aby uniknąć tego typu pułapek, wystarczy kupić polsko-ukraiński słownik homonimów międzyjęzykowych.

– **Polakom trudno jest odróżnić język rosyjski i ukraiński. Czy obali Pani mit, że są to identyczne języki i wskaże jakieś różnice między nimi?**

– Stereotyp odnośnie niewielkiej czy żadnej różnicy pomiędzy językami ukraińskim a rosyjskim bierze się z braku wiedzy na ten temat oraz pewnej «inercji historycznej». Ukrainę przez lata nie identyfikowano jako osobne państwo z własną kulturą, językiem, tożsamością, lecz traktowano jako czerwoną plamę na mapie pod tytułem ZSRR. Stąd też «wrzucanie do jednego worka» języków ukraińskiego i rosyjskiego spotęgowane było alfabetem cyrylicznym, obecnym w tych dwóch językach. Jednakże przy odrobinie wysiłku, obserwacji i myślenia łatwo ten mit rozwiać. Istnieje wiele prac, gdzie językoznawcy skutecznie i merytorycznie rzetelnie obalają ten rozpowszechniony stereotyp. Językoznawcy szczegółowo przeanalizowali 82 cechy języka ukraińskiego (fonetyczne, gramatyczne, leksykalne, słowotwórcze i inne). Oto kilka przykładów, które mówią same za siebie: pod względem fonologicznym spośród 40 charakterystycznych cech fonologicznych tylko 8 łączy język ukraiński z językiem rosyjskim, pozostałe 32 cechy różnią te dwa języki. Ogólnie spośród przeanalizowanych 82 cech tylko 11 łączy ukraiński z rosyjskim, czyli co najmniej dwukrotnie mniej, niż z dowolnym innym językiem słowiańskim. Dla porównania: ukraiński z białoruskim ma 29 wspólnych cech, z polskim 22 cechy, z czeskim i słowackim – 23, z bułgarskim 21, z dolnołużyckim 27, a z górnołużyckim – 29 wspólnych cech. Ponadto język ukraiński ma 34 unikalne cechy, które nie mają analogów w innych językach słowiańskich (szerzej o tym w pracy: K. Тищенко, Правда про походження української мови, «Український тиждень», № 39 (256) 28.09 – 4.10.09.2012).

O tym, że ukraiński i rosyjski – to dwa różne języki, świadczy chociażby taki przykład: mniejszość ukraińska w Polsce (etniczni Ukraińcy) w ogóle nie mówi po rosyjsku (chyba że ktoś świadomie go się uczył) i często nie rozumie osób rosyjskojęzycznych.

– **Czy pamięta Pani jakieś zabawne historie związane z pomyłkami językowymi wśród Polaków uczących się języka ukraińskiego?**

– Zabawne historie zazwyczaj wynikają z użycia słów, które brzmią podobnie, a mają inne znaczenie. W języku ukraińskim, na przykład, wyraz «потурбувати» oznacza po prostu pofatygować kogoś, natomiast polskie «poturbować» już nie jest takie niewinne i oznacza, że wobec innej osoby zastosowano siłę fizyczną i przemoc. Otóż pewien znajomy z Ukrainy chciał wysłać faks i grzecznie poprosił sekretarkę, aby to zrobiła mówiąc «Czy mogę panią «poturbować»?». Jakież było jego zdziwienie, gdy sekretarka z przerażeniem w oczach chciała wezwać ochronę! Inny przykład z moich zajęć: przedstawiałam studentom alfabet ukraiński i podawałam przykłady słów na każdą literę. Na literę «щ» podałam przykład «ще рано» (szcze rano), czyli «jeszcze rano», na co jeden ze studentów mówi: «A ja – wieczorem» i cała grupa ze śmiechu zrywała boki. Nie wiedziałam, o co chodzi. Dopiero później do mnie dotarło, że niechcący odmieniłam czasownik «szczać». Teraz już jestem ostrożniejsza w podawaniu przykładów.

– **Dziękuję bardzo za rozmowę!**

Agnieszka BADER

byli лише основи, яких не вистачало для нормального спілкування. Проте величезне значення мало перебування у польськомовному середовищі, завдяки чому польська сама «входила» до вух. Однак мені й досі трапляються невідомі слова, щоправда, щораз рідше. В таких випадках я заглядаю до словника, щоб перевірити їхнє значення.

– **Яким чином Ви потрапили до Любліна?**
– Після закінчення університету в Україні, протягом року я працювала в місцевості під Житомиром, у якій більшість становило корінне польське населення. Їхні діти та внуки ходили до костелу, молилися польською, але погано говорили цією мовою. Дирекція школи дуже хотіла ввести польську мову до шкільної програми та запропонувала мені проводити заняття. Проте мені бракувало знань, дидактичних матеріалів, тому я вирішила ще повчитися та приїхала до Любліна на річні курси польської мови. Потім я потрапила в аспірантуру і життя склалося так, що я залишилася тут, хоча ніколи цього не планувала.

– **Ви навчаєте польську молодь української мови. Чи складно передавати знання рідної мови іноземною мовою?**

– Як і в кожній професії, вчителю потрібно постійно підвищувати свою кваліфікацію. Щоб якнайкраще передати знання, варто детально проаналізувати, що може допомогти в навчанні, а що навпаки – зашкодити, особливо, якщо йдеться про мову з тої ж мовної родини. Я дуже люблю викладати українську мову, вкладаю у це всю душу, намагаюся «заразити», у позитивному значенні слова, своїх студентів любов'ю до рідної мови і культури.

– **У кожній мові можна знайти певні «пастки». Це можуть бути незрозумілі для іноземців ідіомати, вислови, у яких можна ставити наголос на різні склади, від чого змінюється їхнє значення тощо. На які пастки можна натрапити у вивченні української мови? На перший погляд вона здається простою і невинною.**

– До таких пасток належать, у першу чергу, міжмовні омоніми, так звані false friends, «фальшиві друзі», тобто вислови, які звучать однаково або дуже подібно в обох мовах, проте мають зовсім різні значення. Вони можуть добряче заплутати і навіть поставити у незручне становище. Один із прикладів – українське слово «спілкуватися», котре зовсім не означає того, що співзвучне польське «spółkować się» (статевий акт, – пер.). Інший приклад – польське слово «sklep», яке зовсім не пов'язане з похованнями, а означає магазин. Польський омонім українського слова «чашка» означає «череп». Тому поляки можуть здивуватися і навіть залякатися, якщо українець запропонує чай у чашці. Також українське слово «кіт» звучить там само як польське «kit», що у розмовній мові може означати брехню, або ж несмак. Щоб уникнути такого типу пасток, варто купити польсько-український словник міжмовних омонімів.

– **Полякам складно відрізнити російську від української мови. Чи Ви можете розвіяти міф про те, що це ідентичні мови, і показати якісь різниці між ними?**

– Stereotyp стосовно невеликої або ж повної відсутності різниці між українською та російською мовами спричинений відсутністю знань на цю тему, а також певною «історичною інерцією». Україну протягом багатьох років не розглядали як окрему країну з власною культурою, мовою, ідентичністю, а сприймали як частину червоної плями на карті під назвою СРСР. Звідси також «вкидання до одного мішка» української та російської мов, яке посилюється через використання кирилиці в обох мовах. Однак, доклавши невеликих зусиль, при уважному спостереженні та мисленні, цей міф можна легко розвіяти. Існує багато робіт, де мовознавці ефективно, змістовно і ретельно розп'являються із цим поширеним стереотипом. Науковці детально проаналізували 82 риси української мови (фонетичні, граматичні, лексичні, словотворчі та інші). Ось кілька прикладів, які говорять самі за себе: з фонологічної точки зору серед 40 типових фонетичних рис лише 8 рис української мови співпадають із російськими, за рештою 32 ознаками ці дві мови відрізняються. Загалом серед проаналізованих 82 рис лише 11 об'єднує українську та російську, тобто це щонайменше вдвічі слабша спорідненість, ніж із будь-якою іншою слов'янською мовою. Для порівняння – в української 29 спільних рис із білоруською, 22 риси з польською, 23 – з чеською та словацькою, 21 – із болгарською, 27 – із нижньолужицькою, 29 – із верхньолужицькою. Крім того, українська мова має 34 унікальні риси, які не мають аналогів в інших слов'янських мовах (більше про це у статті К. Тищенко, Правда про походження української мови, «Український тиждень», № 39 (256) 28.09 – 4.10.09.2012).

Про те, що українська та російська – це дві різні мови, свідчить хоча б такий приклад: українська меншість у Польщі (етнічні українці) взагалі не говорить російською, якщо вони не вивчали її свідомо, і часто не розуміє російськомовних осіб.

– **Чи пам'ятаєте Ви якісь цікаві історії, пов'язані з мовними помилками, що траплялися з поляками, які вивчають українську мову?**

– Веселі історії завжди трапляються через використання слів, які звучать подібно, але мають різне значення. В українській мові, наприклад, вислів «потурбувати» означає просто попросити про послугу, відволікти, а польське «roturbować» вже менш невинне і означає використання фізичної сили або насилля в стосунку до іншої людини. Один знайомий з України хотів вислати факс і чемно попросив секретарку, щоб вона це зробила, кажучи «Czy mogę panią roturbować?». Як же він здивувався, коли секретарка з переляком в очах почала викликати охорону! Інший приклад із моїх занять: я представляю студентам український алфавіт і подаю приклади слів на кожну літеру. На літеру «щ» я підготувала приклад «ще рано», на що один студент відповів «А я – ввечері», після чого вся група від сміху ледве не луснула. Українське «ще» нагадало студентам польське поточне слово «szczać», що означає справляти малу потребу. Тоді я не розуміла, про що йдеться. Але тепер я значно обачніше підбираю приклади.

– **Дуже дякую за розмову!**

Розмовляла Агнешка БОНДЕР

Stowarzyszenie Kultury Polskiej imienia Ewy Felińskiej na Wołyniu
Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku
dwutygodnik «Monitor Wołyński»
zaczynają акцію

«Пам'ятаймо вересень 1939» поświęconą 74. rocznicy wybuchu II wojny światowej

– Jeżeli wiedzą Państwo o tym, że Państwa Rodzice, Dziadkowie lub Pradziadkowie uczestniczyli w wojnie obronnej 1939 roku, będąc na służbie w Wojsku Polskim,

– Jeżeli mają Państwo ich zdjęcia lub udokumentowane wspomnienia,

Uprzejmie prosimy o przesłanie tej informacji pod adresem Stowarzyszenia Kultury Polskiej imienia Ewy Felińskiej na Wołyniu. Informacje o żołnierskim czynie Państwa Przodków wydrukujemy na łamach „Monitora Wołyńskiego” oraz na stronie internetowej **www.monitor-press.com**. W dalszej perspektywie zgromadzona informacja może zostać częścią Księgi Pamięci o udziale mieszkańców Wołynia w wojnie obronnej we wrześniu 1939 roku.

Czekamy na Państwa listy.

Nasz adres:

ul. Kryłowa, 5/7, 43025 Łuck
Tel.: (+38 0332) 72-54-99
E-mail: **doboszw@gmail.com**

Koordynator akcji: Walenty Wakołuk

Товариство польської культури на Волині ім. Еви Фелінської
Генеральне консульство Республіки Польща в Луцьку
газета «Волинський Монітор»
оголошують акцію

«Пам'ятаймо вересень 1939» приурочену 74-й річниці початку Другої світової війни

– Якщо Ви знаєте про те, що Ваші Батьки, Діди або Прадіди брали участь в оборонній війні вересня 1939 року у складі Війська Польського,

– Якщо Ви маєте їхні фотографії або зафіксовані спогади,

Будь-ласка, надішліть цю інформацію на адресу Товариства польської культури на Волині ім. Еви Фелінської. Ми розмістимо відомості про військовий чин Ваших Предків у газеті «Волинський Монітор» та на сайті **www.monitor-press.com**. У дальшій перспективі зібрана інформація може стати частиною Книги Пам'яті про участь волинян в оборонній війні вересня 1939 року.

Чекаємо на Ваші листи.

Наша адреса:

вул. Крилова, 5/7, 43025 Луцьк
Тел.: (+38 0332) 72-54-99
E-mail: **doboszw@gmail.com**

Координатор акції: Валентин Ваколюк

Україна
ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСНА
СПІЛКА ПОЛЯКІВ
УКРАЇНИ
і.к.34394597

Ukraina
ŻYTOMIERSKI OBYWODOWY
ZWIĄZEK POLAKÓW
NA UKRAINIE
i.k.34394597

адреса: вул. Театральна 17 / 20 кб 110-111
10013 м. Житомир
тел./ fax + 38 0412 39-55-58 / моб +380971998308
e-mail: zpuzytomierz@mail.ru
www.zozpu.zhitomir.net

№ 212 /2013
від 31.10.13

Відкритий лист до Житомирського міського голови Володимира Дебоja

Шановний Пане Володимире Михайловичу!

В черговий раз на інтернет-сайтах порушується питання про постать Ігнація Яна Падеревського та увічнення пам'яті цієї особистості світового масштабу в Житомирі. Безпосередньою причиною цього стало офіційне звернення Житомирської обласної організації ОУН (Житомирський провідник ОУН Олександр Прищеп) до Житомирського міського голови Володимира Дебоja з приводу намірів встановлення пам'ятника Падеревському в Житомирі.

Протягом принаймні останніх десяти років це питання обговорювалось у громадських організаціях, у пресі та на засіданнях Житомирської міської ради. За цей час всі зацікавлені та небайдужі житомиряни мали можливість вивчити не тільки короткі біографічні довідки про Ігнація Яна Падеревського, а й розібратися в його багатогранному та винятковому за масштабами та значущістю днів житті. Беззаперечно: це постать світового рівня, а тому Житомир має честь бути причетним до його діяльності. Тим більше, що І. Я. Падеревський шанував цю землю, пам'ятав, що саме на Житомирщині здобув музичну освіту, яка стала основою його світового успіху. Тільки за це одне варто увічнити його пам'ять у Житомирі. Продемонструвавши, між іншим, свою освіченість, культурний рівень і повагу до світової мистецької спадщини.

На цьому тлі дещо незрозумілими та «натягнутими» виглядають закиди шановного пана Олександра Прищепи щодо того, що «Житомир, як і вся Україна, ще не позбувся наслідків жорстокої совєцької окупації: вулиці названі іменами окупантів, на них встановлені монументальні символи комуністичної держави СССР». Це дійсно так. Однак І. Я. Падеревський аж ніяк до «совєцької окупації» не причетний.

Інший закид: «Місто має своїх національних діячів, які боролись за незалежність України, але досі не вшановані подібними пам'ятниками». Беззаперечно. Однак пам'ятники – це дуже дороге задоволення. Хто профінансує цю прекрасну ідею поставити пам'ятники Івану Огієнку, Олегу Ольжичу, Миколі Сциборському? Наскільки нам відомо, фінансування пам'ятника І. Я. Падеревському бере на себе польська сторона, що цілком природно, адже кожна країна може пишатися таким сином, як І. Я. Падеревський.

Ще зауваження. «Виконком приймає рішення для діячів іншої держави, яка вела загарбницьку політику щодо України в минулому, адже саме Падеревський керував урядом речі Посполитої під час анексії Західної України в 1919 році». Дійсно, керував. Однак документально підтверджені факти полягають у тому, що

24 березня 1919 року уряд І. Я. Падеревського підписав з урядом С. Петлюри польсько-українську угоду, в якій українська сторона відкликала свої претензії щодо Східної Галичини в обмін на допомогу Польщі в боротьбі УНР проти більшовиків¹.

У цій ситуації С. Петлюра чітко визначив позицію, на якій можливе зближення з Польщею. В одному зі своїх листів він писав: «Польща має визнати нас, але, очевидно, за дорожню ціну. В кожному разі без того чи іншого порозуміння з Польщею ми не можемо одновити нашої державної праці». Переговори закінчилися підписанням 21 квітня 1920 року політичної, а 24 квітня – військової конвенцій, що дістали назву Варшавського договору. Згідно з ним, кордон між Польщею і Україною мав пройти по р. Збруч. Пізніше, відповідаючи на обвинувачення в «продажі України полякам», С. Петлюра писав: «Угода, підписана урядом УНР з Польщею, є логічним наслідком тої зрадницької розкладової праці, що її провадили збольшевичені елементи українського громадянства на користь Москви в момент української національної боротьби з нею. Уряд УНР пішов на тяжку жертву в інтересах державних, але він ніколи не відрікся від ідеї державної самостійної України»².

Отже, не І. Я. Падеревський винен в трагічній ситуації, що на той час склалася. Тим більше, що офіційна політична діяльність його тривала лише рік – з січня до грудня 1919 року і була коротким епізодом в тяжкій історичній ситуації, яка склалася в Європі після Першої світової війни. До речі, сенс і гіркота боротьби за незалежність своєї країни знайомі І. Я. Падеревському як нікому іншому. Адже цій боротьбі він присвятив своє життя.

Таким чином, залишмо історію фахівцям та самі будьмо коректними з фактами, на які посилаємось. В уже цитованому зверненні шановного пана Олександра Прищепи читаємо про «наміри міської ради Перемишля перейменувати вулицю імені Йосафата Коциловського» і посилання на сайт http://vgolos.com.ua/blogs/zahystymo_imya_vladyky_117743.html. Однак в матеріалі йдеться не про наміри влади міста Перемишля, а про вимоги до неї певних осіб та організації. Різниця значна. Рішення влади і вимоги до неї – не одне й те саме. От і пан Олександр Прищеп висловив свою думку, а інші люди спокійно та виважено висловили свою. Нормальний обмін думками в демократичній державі. А от образи та погрози в дискусіях інтелігентних людей абсолютно неприпустимі – лише логіка та виваженість думок.

Встановлення ж пам'ятника світовому генієві І. Я. Падеревському в Житомирі за кошти його рідної країни – приклад, вартий поваги та наслідування.

З повагою,

Голова Житомирської обласної
Спільки поляків України
Заслужений діяч польської культури

Лясковська-Щур В.А.

¹ Kraków – Ignacemu J. Paderewskiemu. – Kraków, 2000. – S. 46.
² http://otherreferats.allbest.ru/history/00028407_0.html

List otwarty do Pana Prezydenta Żytomierza Wołodymyra Deboja Szanowny Panie Prezydencie!

Po raz kolejny na stronach internetowych pojawia się pytanie o postać Ignacego Jana Paderewskiego i o uwiecznienie w Żytomierzu pamięci tej wybitnej osobistości o światowej sławie. Bezpośrednim powodem dyskusji na ten temat stało się oficjalne pismo Żytomierskiej Obwodowej Organizacji OUN (pod kierownictwem p. Oлександра Присьчепы) do p. prezydenta Żytomierza Wołodymyra Deboja w sprawie zaplanowanego postawienia pomnika Paderewskiego w Żytomierzu.

W ciągu co najmniej ostatnich dziesięciu lat to pytanie było omawiane przez organizacje społeczne, na łamach prasy i na sesjach Żytomierskiej Rady Miejskiej. W tym okresie, wszyscy zainteresowani żytomierzanie, którym ta sprawa leżała na sercu, mieli możliwość zapoznać się nie tylko z krótkimi danymi biograficznymi dotyczącymi Ignacego Jana Paderewskiego, ale także zorientować się w jego wielostronnej i wyjątkowej na światową skalę działalności. Trudno temu zaprzeczyć, bowiem jest to postać znana na całym świecie, i dlatego Żytomierz może chlubić się tym, że wywarł wielki wpływ na kształtowanie jego osobowości. Tym bardziej, że I.J. Paderewski szanował tę ziemię, pamiętał o tym, że właśnie tutaj zdobył muzyczne wykształcenie, które stało się osnową jego światowego sukcesu. Już tylko to jedno wystarczyłoby, aby uwiecznić jego pamięć w Żytomierzu i tym samym zademonstrować, między innymi, swoją ogłądę, poziom kultury i powagę wobec światowego dziedzictwa artystycznego.

Na tym tle zupełnie niezrozumiałymi i «naciągniętymi» są zarzuty szanownego pana Oлександра Присьчепы, traktujące o tym, że «Żytomierz, jak i cała Ukraina, jeszcze nie pozbyły się skutków strasznej okupacji sowieckiej. Ulice nazywane imionami okupantów, na nich zamieszczone są monumentalne symbole komunistycznego państwa ZSRR». Rzeczywiście, to prawda. Jednakże I.J. Paderewski żadną miarą nie ma nic wspólnego z okupacją sowiecką.

Inny zarzut: «Miasto ma swych narodowych działaczy, którzy walczyli o niepodległość Ukrainy, lecz dotąd jeszcze nie zostali uhonorowani podobnymi pomnikami.» Niewątpliwie. Lecz budowa pomnika, to bardzo drogie przedsięwzięcie. Kto sfinansuje tę wspaniałą ideę postawienia pomników Iwana Ogijenka, Olega Olżycza, Mykoły Scyborskiego? O ile nam wiadomo, koszty pomnika I.J. Paderewskiego bierze na siebie strona polska, co jest całkowicie zrozumiałe, ponieważ każdy kraj mógłby się tylko chlubić takim synem, jak I.J. Paderewski.

I jeszcze jedno. «Rada Miasta podejmuje decyzje dotyczące działaczy innego państwa, które prowadziło okupacyjną politykę odnośnie Ukrainy w przeszłości, a przecież właśnie Paderewski stał na czele rządu Rzeczypospolitej w czasie aneksji Zachodniej Ukrainy w 1919 roku.» W rzeczy samej, stał na czele rządu. Jednakże dobrze udokumentowane fakty świadczą o tym, że 24 marca 1919 r. rząd I.J. Paderewskiego podpisał polsko-ukraińską umowę z rządem S. Petlury, w którym ukraińska strona nie podjęła pretensji do Wschodniej Galicji w zamian za pomoc w walce UNR z bolszewikami.

W tej sytuacji S. Petlura jasno wyznaczył swoją pozycję, w której możliwe było zблиzenie z Polską. W jednym ze swoich listów napisał: «Polska ma uznać nas, ale, widocznie, za wielką cenę. W każdym

razie bez takiego czy innego porozumienia z Polską my nie zdołamy podjąć na nowo naszej pracy na rzecz państwa (ukraińskiego)». Rokowania zostały uwieńczone podpisaniem 21 kwietnia 1920 r. politycznej, a 24 kwietnia – wojskowej konwencji, która otrzymała nazwę Układu Warszawskiego. Według niej granica między Polską i Ukrainą miała przebiegać na rzece Zbucz. Później, odpowiadając na oskarżenia o «sprzedaż Ukrainy Polakom», S. Petlura pisał: «Umowa podpisana przez rząd UNR z Polską jest logicznym rezultatem zdradzieckiej działalności, prowadzonej przez zarażone bolszewizmem elementy ukraińskiego społeczeństwa na korzyść Moskwy, w czasie, gdy naród ukraiński prowadzi z nią walkę. Rząd UNR poniósł ciężką ofiarę w interesie państwa, ale on nigdy nie zrzekł się idei państwowości niezależnej Ukrainy.»

Wynika z tego, że to nie I.J. Paderewski winien był tragicznej sytuacji, która się w tym czasie utworzyła. Tym więcej, że jego oficjalna polityczna działalność trwała tylko rok, od stycznia do grudnia 1919 r. i była krótkim epizodem w trudnych historycznych okolicznościach, w których znalazła się Europa po I wojnie światowej. Nawiasem mówiąc, sens i gorycz walki o niepodległość swojego kraju znane są I.J. Paderewskiemu, jak mało komu. Przecież tej walce poświęcił on całe swoje życie.

Dlatego też pozostawmy historyczne debaty specjalistom a sami poprawnie interpretujmy fakty, na które się powołujemy. W przytoczonym powyżej liście szanowny pan Oлександр Присьчепа wspomina także o «zamiarach Rady Miasta Przemysła zmienić nazwę ulicy Jozafata Kocyłowskiego», powołując się na stronę internetową http://vgolos.com.ua/blogs/zahystymo_imya_vladyky_117743.html.

Jednakże w materiale sprawa dotyczy nie tyle planów władzy miejskiej w Przemyśle, a tylko żądań stawianych wobec niej przez pewne osoby i organizacje. To wielka różnica. Decyzje władzy i żądania pewnych ugrupowań – to nie to samo. Przecież pan Oлександр Присьчепа również wyraził swoją opinię, a inni ludzie spokojnie przedstawili swój wyważony punkt widzenia. Zwyczajna wymiana zdań w demokratycznym państwie. Jednakże obelgi i groźby w dyskusji inteligentnych ludzi są absolutnie niedopuszczalne – tylko logika i zrównoważone wypowiedzi.

Postawienie pomnika ku czci światowej sławy żytomierzanina, genialnego muzyka I.J. Paderewskiego, w Żytomierzu, ze środków przekazanych przez jego rodaków, to przykład wart szacunku i naśladowania.

Z wyrazami szacunku

Prezes Żytomierskiego Obwodowego
Związku Polaków na Ukrainie
Zasłużona dla Kultury Polskiej

mgr W.A. Laskowska-Szczur

120 lat skweru na Piatnickiej Górze

Скверу на П'ятницькій гірці – 120 років

W toponimie historycznej Łucka jest słynne uroczysko «Piatnicka Górka» – wzgórze, na którym położony jest skwer. On się znajduje obok budynku Wołyńskiej Państwowej Telewizji i Radia i (w którym wcześniej było kino «Batkiwszczyna»).

W celu zachowania toponimu «Piatnicka Górka» Łucka Rada Miejska postanowiła zmienić nazwę ulicy Gorkiego na Piatnicka Górka. Jednak skąd się wzięła ta nazwa i kiedy został założony skwer?

W źródłach historycznych pochodzących z XVI-XVIII w. znajdujemy wzmiankę, że na terenie przedmieścia Pomostocze (albo Chmielnik) starego Łucka znajdowała się Cerkiew św. Paraskewy Piatnicy (od tej nazwy wywodzi się też nazwa miejscowości). Stare przedmieście było położone na terenie współczesnych ulic Bogdana Chmielnickiego, Krywyj Wał, Gluszc i placu Bracki Most. Posiadało ono topografię wygodną dla zasiedlenia i stanowiło jedyny osadniczy zespół z przyległą wyspą, czyli środkową częścią miasta. W północnej części przedmieścia (obecnie Krywyj Wał) niegdyś były fortyfikacje, fosa i wał.

Ze źródeł pisemnych dowiadujemy się, że centrum architektonicznym przedmieścia był plac handlowy, na północ od którego stała cerkiew. Jak wiemy, święta męczennica Paraskewa Piatnica była patronką handlu.

Cerkiew nie posiadała bogatego wnętrza. Według spisu inwentaryzacyjnego w 1607 roku, znajdowało się w niej cztery księgi cerkiewne, dwa małe dzwony, naczynie (przeważnie cynkowe) i jedno kadzidło. Główną wartością była ikona Świętej Piatnicy i pozłacany srebrny krzyż.

Z czasem cerkiew podupadła i cały jej majątek został przekazany przedstawicielom innych wyznań.

Już w drugiej połowie XIX w. po świątyni nic nie pozostało, ale ona nadal żyła w pamięci ludzi. Na przykład na planie 1886 roku, który jest przechowywany w Wołyńskim Muzeum Krajoznawczym, północno-zachodnia część przedmieścia nazywana była jako Jurydyka Piatnicka. Jurydyka to teren, którego ludność znajdowała się pod władzą świeckiego lub duchowego feudała. W XVII-XVIII w. tereny miejskie były podzielone nie tylko na jurydyki, lecz też na parafie cerkiewne, których liczba zależała od liczby świątyń parafialnych. W tych czasach parafia zajmowała kilka dzielnic miasta, które były położone dookoła centrum parafialnego,

złożonego ze świątyni parafialnej, cmentarza i ewentualnie szkoły czy szpitala. Parafianie stanowili cerkiewną wspólnotę na czele z kapłanem, klerykami i radą starostów. Teren parafii mógł zmniejszać się lub zwiększać, w zależności od połączenia czy podziału parafii. Prawdopodobnie jurydyki określone na planie miasta pokrywają się z granicami dawnej parafii Cerkwi św. Piatnicy.

W drugiej połowie XIX w. wzrasta zainteresowanie do poszukiwania, badania i zachowania zabytków historycznych na terenach Łucka i Wołynia. Jednym z kierunków badawczych było poszukiwanie i zbadanie dawnych, już nieistniejących cerkwi i klasztorów prawosławnych. Zwłaszcza, dużym zainteresowaniem krajoznawców cieszyła się Cerkiew św. Piatnicy.

Na wniosek starosty Cerkwi Podniesienia Św. Krzyża w Łucku G. Łysanowicza w imieniu Bractwa Prawosławnego, Duma Miejska przedyskutowała propozycję wybudowania na Placu Piatnickim kaplicy jako wspomnienia o dawnej Cerkwi św. Paraskewy. W postanowieniu Łuckiej Dumy Miejskiej z dnia 17 marca 1893 roku napisano: «...równocześnie z budową pomnika (czyli kapliczki) należy usunąć z tego miejsca zwykły ruch uliczny i związane z nim różne nieczystości oraz doprowadzić to miejsce do należytego wyglądu, założywszy na jego terenie skwer...». Propozycję poparto i na budownictwo kaplicy wydano cztery tysiące cegły. Ponadto, dodatkowo wydano sto rubli na urządzenie skweru i jego ogrodzenie. Tak więc, po 120 latach, ówczesny samorząd lokalny postanowił, mówiąc językiem współczesnym, zachować kulturowe dziedzictwo miasta. W tym samym roku została zbudowana kaplica. Istniała ona do 1947 roku i została rozebrana, a na jej miejscu wybudowano fontannę. Jednak mimo wszystko, mieszkańcy Łucka nazywają to wzgórze Piatnicką Górką.

Kontynuując tradycje wspólnoty miejskiej, w ciągu ubiegłego i bieżącego roku, Łucka Rada Miejska porządkowała teren skweru przy ulicy Piatnicka Górka. Należy zauważyć, że przed rozpoczęciem prac ziemnych przeprowadzono badania archeologiczne, dzięki którym znaleziono warstwę z XII-XIII w., co świadczy o zaludnieniu tej miejscowości jeszcze w dawnych czasach.

Jurij MAZURYK,
członek Narodowego Związku
Krajoznawców

В історичній топоніміці Луцька відоме урочище «П'ятницька гірка» – це пагорб, на якому знаходиться сквер. Він розташований поряд із приміщенням Волинської обласної державної телерадіокомпанії (колишнього кінотеатру «Батьківщина»).

Для збереження топоніма «П'ятницька гірка» Луцька міська рада прийняла рішення про перейменування вулиці Горького на вулицю П'ятницька гірка. Але звідки походить ця назва урочища та коли був закладений сквер?

В історичних джерелах протягом XVI-XVIII ст. згадується, що на території передмістя Помосточі (або Хмільник) давнього Лучеська знаходилася церква св. Параскеви П'ятниці (від назви церкви і походить назва цієї місцевості). Давнє передмістя можна окреслити сучасними вулицями Богдана Хмельницького, Кривий Вал, Глушець та майдан Братський міст. Воно мало зручну для заселення топографію і завжди складало єдиний поселенський комплекс із прилеглою острівною, тобто центральною частиною міста. В північній частині передмістя (сучасна вулиця Кривий Вал) у давнину були оборонні споруди, рів і вал.

Із писемних джерел відомо, що архітектурною домікантою передмістя була торгова площа, яку з півночі прикрашала ця церква. Як відомо свята мучениця Параскева-П'ятниця була заступницею торгівлі.

Церква не відзначалася особливим майновим багатством інтер'єру. За даними інвентарної ревізії 1607, року в ній нарахувалося чотири церковні книги, два малих дзвони, посуд (переважно цинковий) і одне панікаділо. Основною цінністю була ікона Святої П'ятниці та позолочений срібний хрест.

Згодом Церква занепадає, а її володіння переходять у власність інших конфесій.

Уже в другій половині XIX ст. залишків храму не збереглося, однак пам'ять у народі про нього продовжувала жити. Зокрема, на плані 1886 року, який зберігається у Волинському краєзнавчому музеї, північно-західна частина території передмістя означена, як «П'ятницька Юридика». Юридика – це територія, населення якої перебувало під владою світського або духовного феодала. У XVII-XVIII ст. міські території поділялися не лише на юридики, а й на церковні парафії (або приходи), число яких залежало від кількості приходських храмів. Поняття «парафії» (або «приходи») в той час визначалося так: це були кілька кварталів міської забудови, що розташовувалися навколо парафіяльного центру, який складався із приходського храму, цвинтаря і, можливо, школи та шпиталю. Населення приходів (миряни) складало церковну громаду на чолі зі священиком, церковним причтом (кліром) і радою старост. Розміри території

парафії могли збільшуватися або зменшуватися при об'єднанні чи поділі приходів. Таким чином, цілком можливо, що межі юридики означені на плані міста, співпадають із межами колишньої парафії П'ятницької церкви.

У другій половині XIX ст. зростає інтерес громадськості до пошуку, вивчення та збереження історичних пам'яток на теренах Луцька та Волині. Одним із напрямків діяльності дослідників був пошук та вивчення давніх і вже не існуючих православних церков і монастирів. Зокрема, великий краєзнавчий інтерес був проявлений до П'ятницької церкви.

Згідно із заявою старости луцької Хрестовоздвиженської церкви Г. Лисановича від імені православного братства, Міська Дума розглянула пропозицію спорудити на П'ятницькому майдані капличку як пам'ятку про колишню церкву св. Параскеви. У постанові Луцької Міської Думи від 17 березня 1893 року є цікавий запис «...одночасно с'є устроїствомъ памятника (тобто спорудження каплички) представляется необходимымъ защитить какъ самое место Его, отъ обыкновеннаго уличнаго движенья сопрятенныхъ съ нимъ нечистотъ такъ и привести таковое въ соответственный своему назначенію приличный видъ, разбивкою на немъ сквера...». Пропозиція була підтримана і на будівництво каплички було виділено чотири тисячі цегли. Окрім цього, було ще виділено сто карбованців на облаштування скверу та встановлення навколо нього паркану. Таким чином, 120 років по тому органом місцевого самоврядування того часу було прийнято рішення, висловлюючись сучасною мовою, про збереження культурної спадщини міста. В цьому ж році капличка була збудована. Проіснувала вона до 1947 року і була розібрана, а на її місці був споруджений фонтан. Але, не дивлячись ні на що, цю гірку лучани називали П'ятницькою.

Продовжуючи традиції міської громади, в минулому та в цьому році Луцька міська рада провела благоустрій території скверу на вулиці П'ятницька гірка. Варто зазначити, що перед початком земляних робіт були проведені археологічні дослідження, під час яких було виявлено культурний шар XII-XIII ст., що свідчить про заселеність цієї місцевості ще в давньоруський час.

Юрій MAZURYK,
член Національної спілки краєзнавців України

Polonijna młodzież o historii Polski

20 października 2013r. w Ośrodku Działań Artystycznych dla Dzieci i Młodzieży DOROŻKARNIA jury obejrzało 117 prac przysłanych przez polonijną młodzież do konkursu historypaint.pl.

Młodzież w wieku 11-19 lat miała za zadanie zilustrować dowolne wydarzenie, postać lub miejsce z historii Polski, które ich zdaniem miało ważne znaczenie dla naszego kraju. Swoją pracę każdy autor musiał uzasadnić w kilku zdaniach.

Autorzy 117 prac, które przyszły z: Austrii, Bułgarii, Czech, Finlandii, Grecji, Irlandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Słowacji, Szwecji, Ukrainy, USA i Wielkiej Brytanii sięgnęli po wydarzenia (m. in. Bitwa pod Grunwaldem, Powstanie Warszawskie, Chrzest Polski, Cud nad Wisłą, II wojna światowa, Hołd Pruski), bohaterów (m. in. Janusz Korczak, Jan Paweł II, Józef Piłsudski, Lech Wałęsa, Mieszko I, Bolesław Chrobry, Władysław Warneńczyk, królowa Jadwiga, Kazimierz Wielki, Maria Curie Skłodowska, niedźwiedź Wojtek) i miejsca (m. in. dzwon Zygmunta, Akademia Krakowska, kapliczka na Ukrainie).

Prace oceniało jury młodzieżowe – uczniowie warszawskich gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których pasją jest historia Polski i plastyka – i jury profesjonalne.

Prezentujemy Państwu nagrodzone prace.

Полонійна молодь про історію Польщі

20 жовтня 2013 р. в Осередку мистецької діяльності для дітей і молоді «DOROŻKARNIA» журі розглянуло 117 робіт, які полонійна молодь прислала на конкурс historypaint.pl.

Молоді люди віком від 11 до 19 років мали завдання проілюструвати довільну подію, постать або місце в історії Польщі, яке, на їхню думку, мало важливе значення для цієї країни. Свій вибір кожен автор повинен був пояснити кількома реченнями.

Автори 117 робіт, які були надіслані з Австрії, Болгарії, Чехії, Фінляндії, Греції, Ірландії, Литви, Латвії, Німеччини, Словаччини, Швеції, України, США і Великобританії, в основу своїх творів поклали події (зокрема, такі як Битва під Грюнвальдом, Варшавське повстання, Хрещення Польщі, Диво над Віслою, Друга світова війна, Пруська присяга), героїв (Януш Корчак, Ян Павло II, Юзеф Пілсудський, Лех Валенса, Мешко I, Болеслав Хоробрий, Владислав Варненчик, королева Ядвіга, Казімеж Великий, Марія Склодовська-Кюрі, ведмідь Войтек) і місця (наприклад, дзвін Зигмунта, Краківська академія, капличка в Україні).

Роботи оцінювало молодіжне журі, до складу якого ввійшли учні варшавських гімназій і понадгімназійних шкіл, що захоплюються історією Польщі та живописом, а також професійне журі.

Представляємо Вашій увазі роботи переможців конкурсу.

NAGRODA za walory artystyczne

Brygida Macel, 14 lat, Związek Polaków na Litwie w Wilnie, Litwa

BICIE DZWONU ZYGMUNTA - ROZPOCZĘCIE II WOJNY ŚWIATOWEJ 1939r.

Dzwon Zygmunta oznajmia tylko ważne wydarzenia w życiu Polski i Kościoła. Na rozpoczęcie II wojny światowej ludzie także usłyszeli jego bicie.

GRAND PRIX konkursu i nagroda za walory artystyczne

Justyna Sadowska, 17 lat, Szkoła Średnia w Mickunach, Litwa

POLACY W DRODZE DO KATORGI

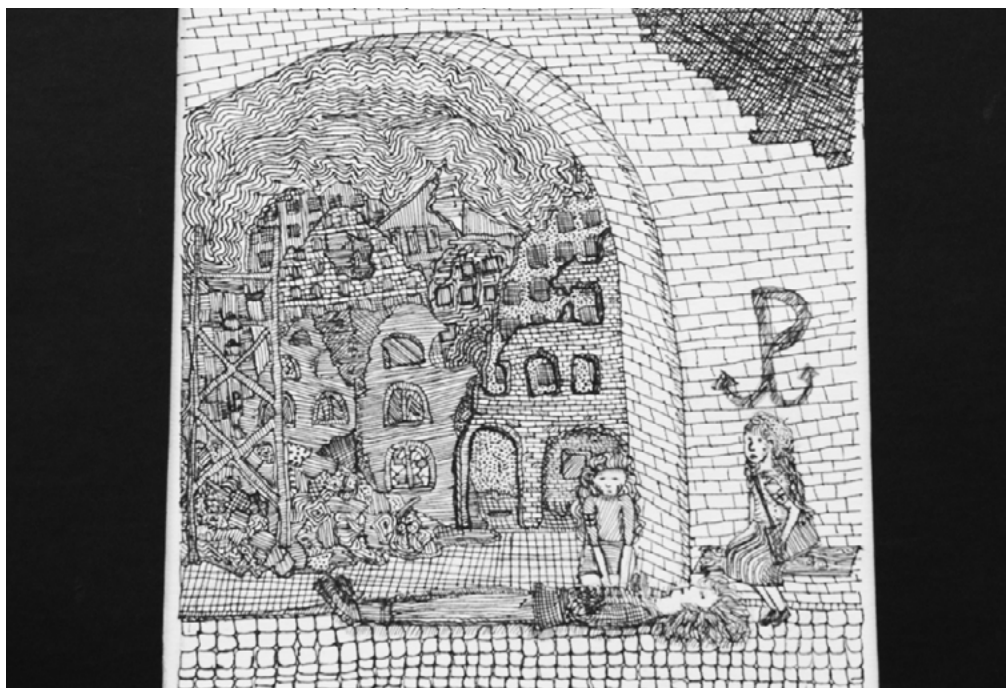
Nawet w drodze do katorgi zesłańcy okazywali męstwo i wytrwałość, w imię Ojczyzny – Polski.

WYRÓŻNIENIE

Martyna Kocotowska, 12 lat, Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Bratysławie, Słowacja

ZA WOLNOŚĆ NASZĄ I ŁOTWY – 1920r.
Bohaterskie oddziały Polskiej Armii walczyły także za wolność Łotwy. Wywołanie całej Łotgalii zajęło blisko miesiąc, a walki były niezwykle ciężkie i krwawe. Całe zajęte terytorium zostało bezwarunkowo przekazane Łotwie.

NAGRODA za walory artystyczne

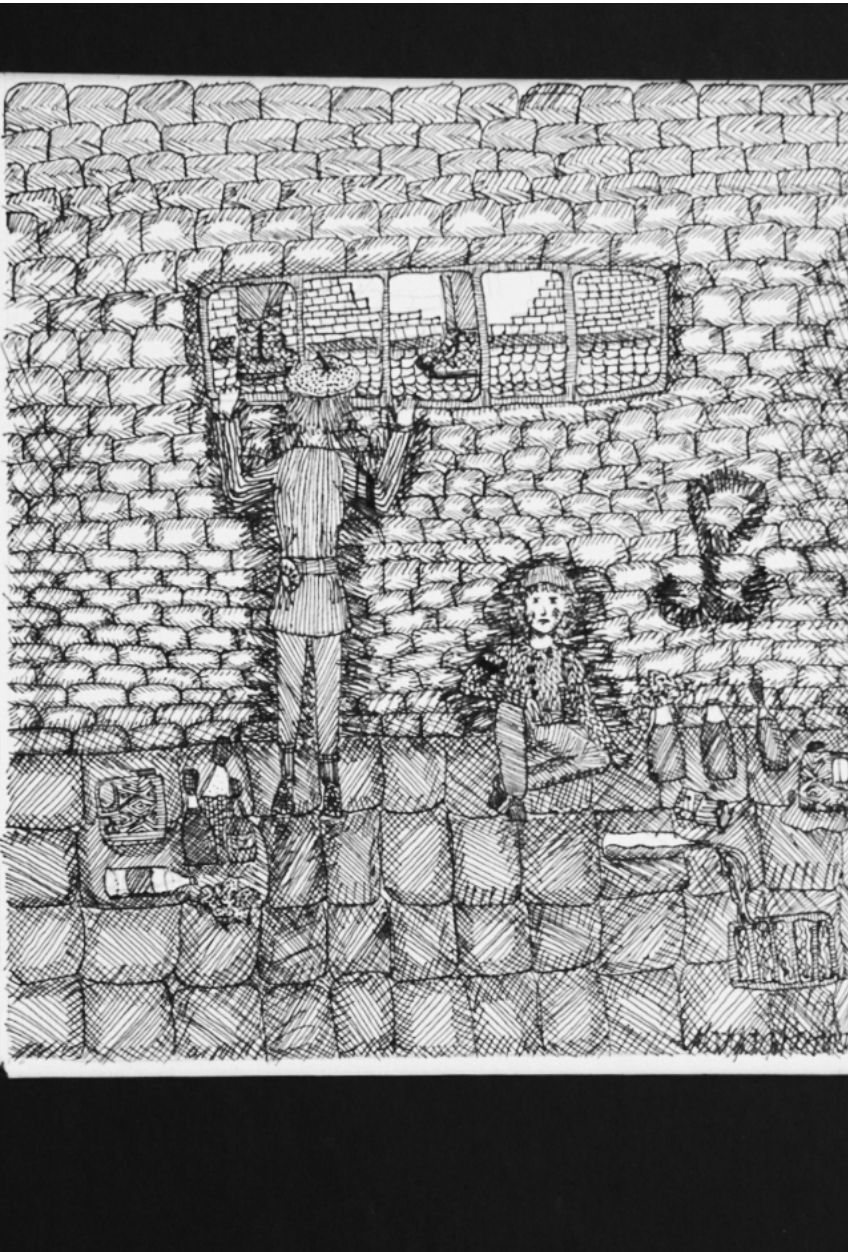
Matylda Hoffman, 14 lat, zgłoszenie indywidualne, Wielka Brytania

DZIECI POWSTAŃCY – dyptyk, cz. 1 – SANITARIUSZKI, cz. 2 – CHŁOPCY Z KOKTAJLAMI MOŁOTOWA

Powstanie Warszawskie było buntem i niezgodą na życie w niewoli. Brali w nim udział żołnierze i zwykli mieszkańcy, bez względu na wiek, nawet dzieci, którym dedykuję moją pracę. Najważniejsza była walka o wolność.

NAGRODA za refleksję historyczną
Adrianna Wołosewicz, 15 lat, zgłoszenie indywidualne, Litwa
ROK 1863 – 1864
Lata 1863 – 1864 – znaczyły wiele dla Polski i dla ludzi, którzy żyli, kochali, «biegli» za okrutnym losem. Kalinowski, Sierakowski (powieszony na Placu Łukiskim w Wilnie), Traugutt, Pustowójtówna - to nieliczna grupa bohaterów dzielnie walczących 150 lat wstecz. Gdy musieli zostawiać rodziny - zostawiali, a gdy czekała ich śmierć – ofiarowali swe życie «za wolność naszą i waszą».

NAGRODA za refleksję historyczną
Nikola Czerwińska, 13 lat, Robert-Jungk
Oberschule, Niemcy
POWSTANIE WARSZAWSKIE
W sierpniu 1944r. wybuchło Powstanie Warszawskie, ale Polacy odważnie walczyli od początku do samego końca wojny. Znak Polski Walczącej stał się symbolem nadziei dla okupowanego narodu.

WYRÓŻNIENIE
Viesturs Balodis, 17 lat, J. Pilusdska Daugavpils valsts
polu gimnazija, Łotwa
II WOJNA ŚWIATOWA NAD WARSZAWĄ
Warszawa została doszczętnie zniszczona, później pięknie ją odbudowano. Wojna jest straszna. To najgorsze, co może spotkać ludzi.

WYRÓŻNIENIE
Julija Radlinskaite, 16 lat, Szkoła Średnia w Mickunach, Litwa
II WOJNA ŚWIATOWA. PARTYZNACI NA SZLAKU
Żołnierze partyzanci odegrali bardzo ważną rolę w historii II wojny światowej.

**Informacja
wołyńska
Волинська
інформація**

Iz 7 listopada 2013 roku do 30 stycznia 2014 roku w punkcie przepustki «Устилуг – Зосін», з огляду на демонтаж інфраструктури пункту, транспорт оформлятимуть на трьох смугах, заїзд та виїзд транспортних засобів в пункт пропуску буде здійснюватись в реверсному порядку по одній смузі.

Od 7 listopada 2013 roku do 30 stycznia 2014 roku na przejściu granicznym «Uściług – Zosin», w związku z demontażem elementów jego infrastruktury, transport będzie przepuszczany przez granicę po trzech pasach, wjazd i wyjazd pojazdów będzie odbywać się w kolejności rewersowej na jednym z pasów.

Делегация Луцької музичної школи №1 імені Фридерика Шопена взяла участь в урочистостях з нагоди 30-річчя Білгорайської музичної школи (Польща). Школи підписали Угоду про співробітництво.

Delegacja Łuckiej Szkoły Muzycznej nr1 imienia Fryderyka Chopina wzięła udział w uroczystościach z okazji 30 rocznicy założenia Biłgorajskiej Szkoły Muzycznej (Polska). Szkoły podpisały umowę o współpracy.

Рокинівському музей-скансен історії сільського господарства Волині поповнився новим експонатом – хатою із села Острів'я Шацького району. У ній діятиме музей гончарства.

Skansen Historii Rolnictwa Wołynia w Rokiniach dostał nowy eksponat – chatę ze wsi Ostrowie w rejonie szackim. Będzie w niej działał Muzeum Garnarstwa.

Хворі на паркінсонізм мають можливість взяти участь у спеціальних заняттях танцю та релаксації, що відбуваються в Луцькій міській поліклініці № 3. Їм також розповідають, як правильно вставати вранці, вмиватися, рухатися, чим харчуватися.

Пациенти з хворобою Паркінсона мають можливість участі в спеціальних заняттях танцю і релаксу, що відбуваються в Луцькій міській поліклініці № 3. Також розповідають, як будити раніше, вмиватися, рухатися, чим харчуватися.

У всіх медичних закладах Волинської області планують запровадити обов'язкове дослідження стану здоров'я молочних залоз у жінок.

We wszystkich szpitalach obwodu wołyńskiego planują wprowadzić obowiązkowe badanie stanu zdrowia piersi u kobiet.

Kraków i język polski uzależniają

Michael z Kanady, Irina z Ukrainy, Karol z Niemiec, Olga z Kazachstanu, Aisha z Australii...

Na kurs języka polskiego do szkoły Varia w Krakowie przyjechały osoby z całego świata, z niemal każdego kontynentu. Co ich łączy? Zamiłowanie do nauki języka polskiego, do polskiej kultury i... dobrej zabawy! Wszystkich kursantów czekają dwa tygodnie intensywnej pracy: codzienne spotkania z językiem polskim, wykłady, wycieczki, imprezy integracyjne... Na nudę na pewno nikt nie będzie narzekał. O to postarają się już organizatorzy kursów Centrum Języka Polskiego Varia, szkoły, która od 10 lat "zaprzyjaźnia" obcokrajowców z językiem polskim i polską kulturą.

Rozmawiamy ze współwłaścicielką Centrum Varia, Panią Anetą Kawą:

– **Czy język polski jest trudny?**

– Na pewno ze swoimi 7 przypadkami, deklinacją, koniugacją, trudnymi do wymówienia spółgłoskami i skomplikowanymi liczebnikami, język polski nie należy do najprostszych języków. Wystarczy jednak odpowiednia motywacja, doświadczony nauczyciel i dobre otoczenie. Wtedy o sukces bardzo łatwo.

– **Dobre otoczenie?**

– Tak, to bardzo ważne. Miła atmosfera na lekcji, uśmiechnięci lektorzy, fajni koledzy z kursu i Kraków, który niezwykle inspiruje do nauki!

– **W jaki sposób Kraków inspiruje do nauki?**

– To miasto, które kocha studentów. Jest otwarte na świat, gościnne, rozrywkowe, idealne do nauki i studiowania. Tutaj po prostu chce się być, chce się mieszkać. A ilość różnego rodzaju imprez kulturalnych, które oferuje Kraków, jest ogromną pomocą i zachętą do nauki języka polskiego, bo dobrze jest odbierać świat wszystkimi zmysłami.

– **Z jakich krajów najczęściej przyjeżdżają kursanci do szkoły Varia?**

– Mamy osoby z każdego zakątka świata. W ostatnich latach zaobserwowaliśmy ogromne zainteresowanie językiem polskim i Polską wśród osób z krajów Europy Wschodniej. Przyjeżdża do nas bardzo dużo kursantów z Ukrainy, Rosji, Kazachstanu. Głównie są to młode osoby, które chcą rozpocząć studia w języku polskim, albo poszerzyć już zdobytą wiedzę z języka polskiego.

– **Jak szybko takie osoby uczą się języka polskiego?**

– Bardzo szybko! To nasza ulubiona grupa uczniów. Język polski jest podobny do języka ukraińskiego i rosyjskiego, dlatego w praktyce często nie ma efektu "zaskoczenia" i zniechęcenia zupełnie obco brzmiącym językiem. Oczywiście trzeba uważać na kalki językowe i na złudne wrażenie, że dane słowo, które podobnie brzmi po ukraińsku ma takie samo znaczenie w języku polskim.

– **Na przykład?**

– Na przykład słowo „czaszka”, które wcale nie znaczy to samo co „kubek”. Albo „dywan” który nie jest kanapą, a „kawior” nie jest dywanem. A jeszcze salon urodę...

– **A czy dwa tygodnie intensywnego kursu wystarcza, żeby nauczyć się polskiego?**

– Może "nauczyć się" byłoby zbyt zuchwałym stwierdzeniem, ale na pewno jest to wystarczający okres czasu na solidną dawkę języka polskiego i polskiej kultury. Cztery lekcje polskiego każdego dnia, do tego warsztaty kulturowe (polski film, polska wymowa) i wieczorne spotkania integracyjne. W zasadzie mówi się cały czas po polsku, także pozalekcyjnie. Również lekcje prowadzone są tylko w języku polskim. Poza tym język polski słyszy się wszędzie – na ulicy, w sklepie, w tramwaju... Dochodzi do tego, że nasi kursanci zaczynają myśleć po polsku.

Po skończonym kursie, zawsze można zostać dłużej na kolejne dwa i na kolejne dwa. Zresztą dużo osób przedłuża swój pobyt. Kraków i język polski jednak uzależniają!

– **Dziękujemy za rozmowę!**

– Dziękuję i zapraszam do Krakowa. Już w lutym rozpoczynamy kolejne intensywne kursy z programem kulturalnym i zakwaterowaniem. Kraków jest piękny o każdej porze roku, nawet w zimie!

Kraków jest piękny o każdej porze roku.

Potwierdza to jedna z uczestniczek kursu, 21 letnia Saltanat z Kazachstanu, która pokonała kilkudniową podróż, by dostać się do Polski, do Krakowa:

– O Polskę ciągle opowiadał mi mój dziadek, który wychował się w jednej z podkrakowskich wsi. Uwielbiałam jego opowieści o smoku wawelskim, smacznych pierogach, o nocach spędzanych z gitarą nad Wisłą. Zawsze chciałam zobaczyć to wszystko jego oczami, przekonać się, czy Kraków faktycznie „ma duszę”, jak to mawiał mój dziadek.

Nie chciałam pojechać do Polski tylko w celach turystycznych, nie mówiłam w ogóle po polsku, więc chciałam połączyć mój wyjazd z kursem polskiego. I tak trafiłam na Varię. Spodobało mi się, że oferowali nie tylko kurs, ale też program kulturalny i zakwaterowanie. Idealne rozwiązanie dla mnie.

Do Krakowa przyjechałam w lutym 2013 roku. Była piękna, zimowa pogoda. Mroźno i słonecznie. Tęgo samego dnia, chociaż byłam potwornie zmęczona po bardzo długiej podróży, wybrałam się na „podbój” Krakowa. Miałam to szczęście, że zostałam zakwaterowana z bardzo sympatyczną dziewczyną z Niemiec, która też była pierwszy raz w Polsce i bardzo chętnie zgodziła mi się towarzyszyć. Rynek nas oczarował. Oooooogromny. I wszędzie dużo ludzi, głównie młodych. Mnóstwo obcokrajowców, często słyszałam też język rosyjski.

Pamiętam, że już tego pierwszego dnia czułam się tu dobrze. Na pewno nie obco. Nie wiem, może to dzięki opowieściom dziadka, może dzięki tej niezwyklej, trudnej do opisanego atmosferze...

W Krakowie spędziłam dwa tygodnie. Varia rozkochała mnie w języku polskim i w polskiej kulturze. Do tej pory ciągle nęcę piosenki, których nauczyłam się na warsztatach polskiej muzyki, co najmniej raz w tygodniu przygotowuję w domu pierogi, oglądam polskie filmy i tęsknię... Tak bardzo chciałabym tam wrócić.

Jaki jest Kraków? Zaczarowany! Z niesamowitą historią, bardzo przyjaznymi ludźmi, krętymi uliczkami, artystycznymi kawiarniami, studenckimi festiwalami.

MW

Краків та польська мова викликають залежність

Міхаель з Канади, Ірина з України, Кароль із Німеччини, Ольга з Казахстану, Аїша з Австралії...

На курс вивчення польської мови до школи «Varia» приїхали люди зі всього світу, майже з кожного континенту. Що їх об'єднує? Любов до польської мови, до польської культури і... цікавого проведення вільного часу! На всіх учасників курсу чекають два тижні інтенсивної праці: щоденні зустрічі з польською мовою, лекції, екскурсії, інтеграційні вечірки... Нудьгувати точно ніхто не буде. За цим прослідковують організатори курсів у Центрі польської мови «Varia» – школи, котра вже десять років знайомить іноземців із польською мовою і культурою.

Ми розмовляємо зі співвласницею центру «Varia» Анетою Кава:

– **Чи польська мова важка для вивчення?**

– Зі своїми сімома відмінками, відмінками, дієвідмінками, приголосними, які важко вимовити, і складними числівниками польська мова точно не належить до найлегших. Але достатньо мати відповідну мотивацію, досвідченого вчителя і добре оточення. Все це допомагає досягнути успіхів.

– **Добре оточення?**

– Так, це дуже важливо. Приємна атмосфера на заняттях, усміхнені вчителі, добрі приятелі на курсі і Краків, котрий надихає на вивчення польської мови!

– **Яким чином Краків надихає на навчання?**

– Це місто, яке любить студентів. Воно відкрите на світ, гостинне, ідеальне для навчання, тут повно розваг. Тут просто хочеться бути, хочеться жити. А різного виду культурні заходи, які пропонує Краків, дуже допомагають і заохочують вивчати польську мову, бо світ добре сприймати всіма відчуттями.

– **З яких країн найчастіше приїжджають учні до школи «Varia»?**

– У нас є представники з кожного куточка світу. Протягом останніх років ми помітили велике зацікавлення польською мовою та Польщею серед представників Східної Європи. До нас приїжджає дуже багато учнів з України, Росії, Казахстану. В основному це молоді люди, які хочуть почати навчання в університетах польською мовою або покращити свої знання польської мови.

– **Як швидко такі люди вивчають польську?**

– Дуже швидко! Це наша улюблена група учнів. Польська мова дуже подібна до української і російської, з огляду на це на практиці ми не зустрічаємо ефекту «здивування» чи несприйняття абсолютно чужої мови. Звичайно, треба бути уважним із мовними кальками і оманливим враженням, що якесь слово, котре звучить подібно українською мовою, означає те саме польською.

– **Наприклад?**

– Наприклад, «czaszka» (чит. чашка) польською мовою означає «череп». Польське слово «dywan» (чит. диван) означає килим. «Kawior» (чит. кавьор) – це ікра, «salon ugody» (чит. салон уроди) – це салон краси.

– **Чи достатньо двотижневого інтенсивного курсу для того, щоб вивчити польську мову?**

– Може «вивчити» буде дуже голосно сказано, але впевнено можна сказати, що цього

часу достатньо для близького знайомства з польською мовою та культурою. Чотири заняття щодня, на додаток занять, присвячених культурі (польський фільм, вимова в польській мові), а також вечірні інтеграційні зустрічі. Практично весь час розмови ведуться польською мовою, навіть після занять. Заняття також ведуться виключно польською. Окрім того, польська мова оточує учнів усюди – на вулиці, в магазині, в трамваї. Інколи все це призводить до того, що наші учні починають навіть думати польською мовою.

Після закінчення курсу завжди можна залишитися на наступні два тижні і на наступні. Багато хто продовжує своє перебування. Краків і польська мова викликають залежність!

– **Дуже дякуємо за розмову!**

– Дякую і запрошую Вас до Кракова. В лютому ми розпочинаємо нові інтенсивні курси з культурною програмою. Краків зачарує кожної пори року, навіть взимку!

Краків гарний кожної пори року. Це підтверджує одна з учасниць курсу, 21-річна Saltanat із Казахстану, яка здійснила кількадечну подорож, щоб потрапити у Польщу, в Краків:

– Про Польщу мені завжди розповідав дідусь, котрий виховувався в одному із сіл неподалік Кракова. Дуже люблю його розповіді про Вавельського дракона, смачні вареники і ночі, проведені з гітарою біля Вісли. Я завжди хотіла побачити все це його очима, переконатися, чи Краків насправді «має душу», як це говорив мій дідусь.

Я не хотіла їхати до Польщі тільки з туристичною метою, взагалі не говорила польською, тож хотіла поєднати мою поїздку з курсом польської мови. Так я потрапила у школу «Varia». Мені сподобалося, що тут запропонували не тільки навчальний курс, а також культурну програму і проживання. Ідеальне рішення для мене.

До Кракова я приїхала в лютому 2013 року. Була прекрасна зимова погода: морозяна і сонячна. Цього ж дня, хоча я була дуже змучена після довгої подорожі, я вибралася підкоряти Краків. На щастя, я проживала разом із дуже приємною дівчиною з Німеччини, котра також вперше приїхала до Польщі. Вона погодилася піти разом зі мною. Краківський Ринок нас зачарував. Ве-е-еличезний. Усюди багато людей, переважно молодих. Багато іноземців, я часто чула російську мову.

Пам'ятаю, що вже в перший день я почувалася тут добре, не чужою. Не знаю, може, це завдяки розповідям дідуса, може, завдяки цій незвичайній атмосфері, яку важко описати...

У Кракові я провела два тижні. Завдяки Центру польської мови «Varia» я полюбила польську мову та культуру. До цього часу наспівую пісні, які вивчила під час майстер-класів з польської музики, щонайменше раз на тиждень готую вдома вареники, переглядаю польські фільми та сумую... Дуже хочу туди повернутися.

Яким є Краків? Чарівним! Із незвичною історією, дуже привітними людьми, звичними вуличками, мистецькими кав'ярнями, студентськими фестивалями.

BM

Informacje Lubelskie

Lubelski Ośrodek «Brama Grodzka – Teatr NN» otrzymał Europejską Nagrodę Obywatelską, przyznaną od 2008 roku pojedynczym osobom, grupom, stowarzyszeniom, organizacjom, które mają na celu promowanie większego porozumienia, ściślejszej integracji obywateli państw członkowskich lub działania w ramach współpracy transnarodowej Unii Europejskiej. W poprzednich latach nagrodę tę otrzymał m.in. Lublinianin Tomasz Różniak – Prezes Europejskiego Domu Spotkań Fundacji Nowy Staw w Lublinie. Pomysłodawczynią ufundowania tej nagrody jest posłanka Ziemi Lubelskiej Irena Kolarska-Bobińska.

Polscy funkcjonariusze Straży Granicznej zlikwidowali duży przemyt papierosów w miejscowości Gołębie w powiecie hrubieszowskim. Przemysłowcy wieźli papierosy dwoma samochodami. Znalaziono w nich 40 tysięcy paczek papierosów różnych marek. Oblicza się, że ich wartość wynosi 436 tysięcy złotych. Przemysłowców było trzech.

Na lubelskich wyższych uczelniach przybywa zagranicznych studentów. W ten sposób wyższe uczelnie niwelują panujący w Polsce niż demograficzny. Obcokrajowcy najchętniej wybrali kierunki: stosunki międzynarodowe, turystyka i rekreacja oraz filologię angielską. Na UMCSie studiuje 600 obcokrajowców z 13 państw. 1250 z 59 państw na Uniwersytecie Medycznym. Zagraniczni studenci są także na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Politechnice Lubelskiej, Uniwersytecie Przyrodniczym. Wśród zagranicznych studentów dominują przyjeźdźni z Ukrainy i Białorusi oraz z krajów arabskich.

Blisko 7 tysięcy żywych pijawek przekazali w formie daru Ogrodowi Zoologicznemu w Zamościu polscy celnicy z Przemysła. Znaleźli oni te pijawki w samochodzie wjeżdżającym do Polski na przejściu granicznym w Korczowej. Wiózł je 35-letni Ukraińiec. Tłumaczył, że nie były one jego własnością tylko poproszono go o przywiezienie pijawek do Polski, za co otrzymał 300 hrywien. Tymczasem okazało się, że pijawki należały do gatunku chronionego. Ukraińiec odpowie za naruszenie ustawy o ochronie przyrody. A poza tym okazuje się, że na przewiezienie pijawek przez granicę trzeba mieć specjalne zezwolenie.

Pszczele miody z Lubelskiego znajdują się niebawem na stołach bogatych arabskich szejków. Są one tam drogie i nadzwyczaj cenione. Ostatnio, jak powiedział prezes jedynej tego typu spółdzielni pszczelarskiej w Europie, spółdzielni «Apis» w Lublinie Radosław Janik, zawarła ona umowę na wysyłkę dużych ilości miodu pitnego właśnie do Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Złocisty trunek z Lublina trafia do wielu krajów na świecie, nawet do Chin i Japonii. Na liście odbiorców jest kilkadziesiąt krajów, a wśród nich Stany Zjednoczone, Australia i kraje Unii Europejskiej. Zrozumiałe, że «Apis» nie zapomina o miłośnikach miodu pitnego w Polsce. Rocznie produkuje milion i 200 tysięcy litrów. Wystarczy i dla kraju i na eksport.

To już wieloletnia tradycja, że parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hrubieszowie każdego roku przed świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocnymi zbiera żywność i drobne upominki rzeczowe dla potrzebujących Rodaków mieszkających na Wołyniu. Ale do tej rzeszy ludzi dobrego serca dołączają wciąż nowi darczyńcy. Tym razem Starostwo Powiatowe w Chełmie organizuje już zbiórkę drobnych upominków świątecznych. Przekaze je, parafianom z kościoła pod wezwaniem św. Anny w Kowlu. Dary zbiera również, też dla Polaków na Wołyniu, Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wszystko pod tegoroczną choinkę.

Na ulicach Lublina pokażą się trolejbusy wyprodukowane przez lubelski «Ursus» przy ścisłej współpracy z ukraińską spółką «Bogdan Motors» w Łucku. Ukraińska spółka dostarcza do Lublina podzespoły. Trolejbusy polsko-ukraińskie jeżdżą głównie korzystając z trakcji elektrycznej, ale odcinkami i to długimi mogą również kontynuować jazdę przy użyciu zainstalowanych w nich baterii. Na początek w Lublinie zacznie jazdę 5 takich trolejbusów, potem będzie ich więcej, bo w sumie powstanie, zgodnie z kontraktem, 38 trolejbusów ukraińsko-polskich. Trolejbusy wyjadą na ulice Lublina po zakończeniu wszelkich niezbędnych formalności.

50 milionów złotych ze sprzedaży obligacji chce uzyskać do końca bieżącego roku samorząd województwa lubelskiego. Radni zgodzili się na emisję obligacji, która pokryje znaczną część deficytu w kasie województwa. Samorząd zamierza też zaciągnąć pożyczkę w banku na sumę ponad 200 milionów złotych. Fundusze są potrzebne na budowę szerokopasmowego internetu na terenie całego województwa lubelskiego. Inwestycja ma być wykonana do 2015 roku. Zdecydowano się na emisję obligacji, bo okazuje się, że koszty ich wykupu są niższe niż obsługa kredytu.

Od wielu lat spada liczba drobnej zwierzyny w lubelskich lasach. W Lubelskiem w 2010 roku było 45 tys. zajęcy, 8 lat wcześniej o 12 tys. więcej. Trudną sytuację próbują poprawić między innymi leśnicy z kół łowieckich. Kupują zajęce, kuropatwy, bażanty z hodowli, by następnie wypuścić je na wolność do lasów. Leśnikom pomaga samorząd województwa lubelskiego wspólnie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska. Ostatnio rocznie leśnicy wypuszczają od 2 do 2,5 tys. bażantów. Od 10 lat nie ma polowania na zajęce. W 2012 roku wypuszczono na wolność 320 tych zwierząt. W tym roku – 400. 10 lat temu Lubelskie sprzedawało zajęce do Francji, Włoch i Belgii. Teraz, my kupujemy zajęce na Słowacji i na Węgrzech.

Z aplauzem przyjęli Lublinianie wiadomość o mianowaniu byłego rektora Politechniki Lubelskiej profesora Marka Opielaka, honorowym profesorem Narodowego Winnickiego Uniwersytetu Technicznego na Ukrainie. Został on wyróżniony za wkład w rozwój współpracy pomiędzy Politechniką Lubelską a Uniwersytetem w Winnicy. Od roku profesor Opielak jest pełnomocnikiem prezydenta Lublina do współpracy ze wschodnioeuropejskimi uczelniami wyższymi.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

Люблінський Осередок «Brama Grodzka – Teatr NN» отримав Європейську громадянську нагороду, яка вручається з 2008 року окремим особам, групам, товариствам, організаціям, які мають на меті промоцію більшого порозуміння, інтеграції громадян країн-членів ЄС та діяльності у сфері транснаціональної співпраці Європейського Союзу. Кілька років тому цю нагороду отримав люблінянин Томаш Ружняк – голова Європейського дому зустрічей Фундації «Новий Стан» у Любліні. Ініціатором вручення нагороди є депутат сейму від Люблінщини Ірена Колярска-Бобінська.

Польські працівники Прикордонної служби ліквідували велику контрабандну партію цигарок із Голембе, що в Грубешівському повіті. Контрабандисти везли цигарки двома автомобілями. У них було знайдено 40 тисяч пачок цигарок різних марок. Вважається, що їхня вартість становить 436 тисяч злотих. Контрабандистів було троє.

У вищих навчальних закладах Любліна прибуває закордонних студентів. Таким чином університети борються з пануючою в Польщі демографічною кризою. Іноземці найчастіше вибирають такі спеціальності, як міжнародні відносини, туризм і рекреація, англійська філологія. В Університеті Марії Склодовської-Кюрі навчається 600 іноземців із 13 держав. 1250 із 59 держав – у Медичному університеті. Закордонні студенти є також у Люблінському католицькому університеті, Люблінській політехніці, Природничому університеті. Серед них домінують приїжджі з України, Білорусі, а також з арабських країн.

Приблизно 7 тисяч живих п'явок передали у формі подарунку Зоологічному саду в Замості польські митники із Перемишля. Вони знайшли їх в автомобілі, який в'їжджав до Польщі через прикордонний пропускний пункт у Корчовій. П'явок віз 35-річний українець. Пояснював, що вони не були його власністю, а привезти п'явок до Польщі його попросили і за це заплатили 300 гривень. Однак з'ясувалося, що ці п'явки відносяться до виду, який охороняється. Українець відповість за порушення Закону «Про охорону природи». Окрім цього виявилось, що на перевезення п'явок через кордон необхідно мати спеціальний дозвіл.

Бджолині меди з Люблінщини незабаром опиняться на столах багатих арабських шейхів. Вони там є надзвичайно цінними і дорогими. Недавно, як заявив Радослав Янік, керівник фірми «Apis» у Любліні – єдиного такого типу кооперативу бджолярів у Європі, він уклав договір на експорт великої кількості питних медів саме до Об'єднаних Арабських Еміратів. Золотистий напій із Любліна потрапляє до багатьох країн у світі, навіть до Китаю та Японії. У списку покупців є кілька десятків держав, у тому числі США, Австралія та країни Європейського Союзу. Звичайно, що «Apis» не забуває також про прихильників питного меду в Польщі. Фірма щороку виробляє 1 мільйон 200 тисяч літрів. Вистачить і для Польщі, і для експорту.

Уже традиційним стало те, що парафія Божої Матері Неустанної Допомоги у Грубешові щороку перед Різдвами та Великодніми святами збирає продукти і дрібні подарунки для поляків, котрі проживають на Волині. До цієї добродійної справи долучається все більше нових дарувальників. Цього разу Повітовий старостат у Холмі організовує збір дрібних святкових подарунків. Їх передадуть прихожанам костелу св. Анни в Ковелі. Для поляків з Волині збирає дари також Люблінський католицький університет. Усе під цього річну ялинку.

На вулицях Любліна з'являться тролейбуси, виготовлені люблінською компанією «Ursus» при тісній співпраці із українською компанією «Богдан Моторс» з Луцька. Українське товариство поставляє до Любліна комплектуючі. Польсько-українські тролейбуси їздять, використовуючи переважно електричну енергію, але на деяких відрізках шляху, навіть довгих, можуть продовжувати їхати, використовуючи встановлені акумулятори. Спочатку Любліном буде їздити п'ять таких тролейбусів, згодом більше, адже, відповідно до контракту, польсько-українських тролейбусів буде 38. Тролейбуси виїдуть на вулиці Любліна після закінчення всіх необхідних формальностей.

50 мільйонів злотих від продажу облігацій хочуть отримати до кінця нинішнього року органи самоврядування Люблінського воєводства. Депутати погодилися на емісію облігацій, що покриє значну частину дефіциту воєводського бюджету. Влада має намір взяти позику в банку на суму понад 200 мільйонів злотих. Кошти необхідні на прокладання швидкісного Інтернету на території усього Люблінського воєводства. Інвестиції мають завершити до 2015 року. Депутати вирішили провести емісію облігацій, оскільки їхня вартість є нижчою від обслуговування кредиту.

За останні роки зменшилася кількість дрібної звірини в люблінських лісах. У 2010 році на Люблінщині було 45 тисяч зайців, тоді як ще в 2002 їх було на 12 тисяч більше. Важку ситуацію пробують виправити лісники із мисливських клубів. Вони купують вирощених зайців, куропаток, фазанів, аби потім їх випустити на волю до лісу. Лісникам допомагають воєводські органи самоврядування разом із Воєводською фундацією охорони навколишнього середовища. Останнім часом щороку лісники випускають на свободу від 2 до 2,5 тисячі фазанів. Упродовж 10 років заборонено полювати на зайців. У 2012 році було випущено на волю 320 цих звірят. У нинішньому році – 400. 10 років тому Люблінщина продавала зайців до Франції, Італії та Бельгії. Нині вже полякам доводиться купувати зайців у Словаччині та Угорщині.

Загальне схвалення люблінян отримала звістка про надання колишньому ректору Люблінської політехніки професору Мареків Опеляку звання почесного професора Вінницького національного технічного університету. Його відзначили за внесок у розвиток співпраці між Люблінською політехнікою та Вінницьким університетом. Уже протягом року професор Опеляк є уповноваженим Люблінського міського голови у справах співпраці зі східноєвропейськими вищими навчальними закладами.

Адам ТОМАНЕК

Polska prasa o Wschodzie

Польська преса про Схід

■ Gruzja grozi bojkotem Olimpiady

Już tylko 100 dni pozostało do rozpoczęcia zimowych Igrzysk Olimpijskich w Soczi. W Rosji trwają ostatnie przygotowania, a tymczasem Gruzini coraz głośniej mówią o ewentualnym bojkocie igrzysk.

W kilku dużych miastach Gruzji trwają akcje zbierania podpisów, pod apelem o zbojkotowanie olimpiady. Gruzini przypominają, że gospodarze przyszłorocznych igrzysk okupują ich terytoria: Abchazję i Osetię Południową.

«Nie może zawsze być tak, jak chcą Rosjanie. Muszą nam zwrócić ziemię, bo to w końcu są nasze terytoria» – mówią specjalnemu wysłannikowi Polskiego Radia Maciejowi Jastrzębskiemu mieszkańcy wsi leżących na granicach ze zbuntowanymi regionami.

Wśród gruzińskich polityków zdania są podzielone. Ustupający prezydent Gruzji Micheil Saakaszwili opowiada się za bojkotem olimpiady. Natomiast prezydent elekt Giorgi Margwelaszwili i premier Bidzina Iwaniszwili chcą, aby Gruzja wzięła udział w zimowych Igrzyskach w Soczi.

Informacyjna Agencja Radiowa, 31 października 2013 roku

Грузія погрожує бойкотувати Олімпіаду

Тільки 100 днів лишилися до початку зимових Олімпійський ігор у Сочі. У Росії тривають останні приготування, а в цей час грузини все частіше говорять про можливий бойкот ігор.

У кількох великих містах Грузії тривають акції щодо збору підписів під зверненням про бойкот Олімпіади. Грузини нагадують, що господарі Олімпійський ігор, які відбудуться в наступному році, окупували їхню територію, зокрема Абхазію та Південну Осетію.

«Не може так завжди бути, як хочуть росіяни. Вони повинні повернути нам землі, оскільки вони є нашою територією», – говорять спеціальному кореспондентові Польського радіо Мачеєві Ястшембському жителі сіл, що знаходяться на кордоні із протестуючими регіонами.

Серед грузинських політиків думки щодо цього розділені. Колишній Президент Грузії Міхаїл Саакашвілі виступає за бойкот Олімпіади. Натомість новий президент Георгій Маргвелашвілі та прем'єр-міністр Бідзіна Іванішвілі хочуть, щоб Грузія взяла участь у зимовій Олімпіаді в Сочі.

Informacyjna Agencja Radiowa, 31 жовтня 2013 року

■ Putin na czele listy Forbes’a

Magazyn Forbes umieścił prezydenta Władimira Putina na czele listy najbardziej wpływowych ludzi świata. W rankingu uwzględniono 72 osoby, w tym polityków, działaczy społecznych i biznesmenów.

61-letni prezydent Rosji zajmując pierwsze miejsce wyprzedził tak znakomitych polityków jak prezydent USA Barack Obama i przewodniczący Chińskiej Republiki Ludowej Xi Jinping. Na czwartym miejscu znalazł się papież Franciszek, a na piątym kanclerz Niemiec Angela Merkel. Rosyjscy dziennikarze podając tę informację przypominają, że rzeczywiście w 2013 roku Władimir Putin zorganizował szczyt państw grupy G20, pilotował rozbrojenie chemiczne w Syrii i ujął się za byłym agentem CIA Edwardem Snowdenem. Niektórzy dodają, że został nawet zgłoszony do pokojowej nagrody Nobla, której co prawda w tym roku nie dostał, ale kto wie, jaka będzie decyzja Komitetu Noblowskiego za rok.

Kresy.pl, 30 października 2013 roku

Путін очолив список журналу «Форбс»

Журнал «Форбс» розмістив президента Владіміра Путіна на чолі списку найбільш впливових людей планети. У рейтингу згадано 72 особи, у тому числі політиків, суспільних діячів та бізнесменів.

61-річний Президент Росії зайняв перше місце, випередивши настільки відомих політиків, як Президент США Барак Обама і голова Китайської Народної Республіки Сі Цзін'пін. На четвертому місці опинився Папа Римський Франциск, а на п'ятій сходинці – канцлер Німеччини Ангела Меркель. Російські журналісти, оприлюднюючи цю інформацію, нагадують, що дійсно у 2013 році Владімір Путін організував саміт держав групи В-20, керував хімічним розброєнням у Сирії, а також взявся за колишнього агента ЦБР Едварда Сноудена. Дехто навіть додає, що Путін був висунутий на здобуття Нобелівської премії в галузі миру. В цьому році він її не здобув, проте невідомо, яким буде рішення Нобелівського комітету через рік.

Kresy.pl, 30 жовтня 2013 року

■ Gruzini wspominają Stalina

W Rosji obchodzony jest dzień ofiar represji stalinowskich. Tymczasem w sąsiedniej Gruzji powstają ruchy na rzecz odbudowy pomników Józefa Stalina. Od ponad roku mieszkańcy Gori, rodzinnego miasteczka radzieckiego przywódcy domagają się aby na centralnym placu ponownie stanął jego pomnik.

Gori to czterdziestotysięczne miasto, leżące w pobliżu granicy z Osetią Południową. W 1878 roku urodził się tam Józef Stalin. W kilka lat po śmierci radzieckiego przywódcy, w centrum miasteczka stanął jego pomnik. Po wojnie gruzińsko-rosyjskiej z 2008 roku prezydent Gruzji Micheil Saakaszwili kazał rozebrać wszystkie pomniki kojarzące się z władzą radziecką, także i ten w Gori. Jednak mieszkańcy miasteczka nie zapomnieli o swoim kraju. Od kilkunastu miesięcy zabiegają o odbudowę pomnika. „Stalina zna cały świat, jedni oceniają go dobrze, inni źle. Nie ma jednak wątpliwości, że był wielkim człowiekiem” – przekonują mieszkańcy Gori.

Tymczasem według wyliczeń rosyjskich obrońców praw człowieka w czasie stalinowskich represji zamordowano prawie 60 milionów obywateli Związku Radzieckiego.

tvn24.pl, 31 października 2013 roku

Грузини згадують Сталіна

У Росії відзначають День жертв сталінських репресій. А в цей час у сусідній Грузії з'являються рухи, що виступають за відбудову пам'ятників Йосипу Сталіну. Вже понад рік жителі Горі, рідного містечка радянського лідера, вимагають, щоб на центральній площі знову з'явився пам'ятник йому.

Горі – це сорокатисячне місто, яке знаходиться неподалік від кордону з Південною Осетією. У 1878 році там народився Йосип Сталін. Через кілька років після смерті радянського лідера, у центрі містечка йому встановили пам'ятник. Після грузинсько-російської війни у 2008 році Президент Грузії Міхаїл Саакашвілі наказав зруйнувати всі пам'ятники, які асоціювалися із радянською владою, в тому числі й той, що був у Горі. Проте жителі містечка не забули про свого земляка. Вже кільканадцять місяців вони вимагають відбудувати пам'ятник. «Сталіна знає увесь світ, одні оцінюють його добре, а інші – погано. Проте немає сумнівів, що він був великою людиною», – переконують жителі Горі.

За підрахунками російських захисників прав людини, під час сталінських репресій було вбито майже 60 мільйонів громадян Радянського Союзу.

tvn24.pl, 31 жовтня 2013 року

■ Niższy rating Ukrainy

Agencja Standard&Poor's obniżyła kredytowy ranking Ukrainy z B na B-. Prognoza pozostała negatywna. – Strategia rządu nie zabezpieczy niezbędnej, do wykonania rosnącego zapotrzebowania, ilości obcej waluty – tłumaczy obniżenie rankingu agencja.

Wcześniej – 21 września ranking Ukrainy obniżyła też agencja Moody's z B3 do Caa1. Zdaniem analityków, coraz bardziej prawdopodobna jest niewypłacalność naszego wschodniego sąsiada. Kijów dotąd nie porozumiał się z MFW w sprawie nowego kredytu. Do tego rezerwy złotowalutowe kraju znajdują się na niskim poziomie.

Agencje zauważają, że narasta nacisk na rezerwy państwa w miarę wzrostu popytu wewnętrznego i importu gazu. Ponieważ zbliżają się wybory prezydenckie, obecna władza nie podejmie niepopularnych decyzji, takich jak wymagania reform, stanowiące warunek uzyskania kredytu z MFW.

Fundusz domaga się m.in. przejścia na rynkowy kurs hrywny, podniesienie opłat za gaz dla ludności oraz uchwalenie budżetu opartego na realnych prognozach.

Do tego dochodzą ewentualne niższe dochody spowodowane działaniami Rosji ograniczającymi dostęp ukraińskim towarom na swój rynek. Moskwa grozi też, że całkowicie cofnie ulgi w handlu wzajemnym, gdy Ukraina podpisze umowę stowarzyszeniową z Unia.

Rzeczpospolita, 1 listopada 2013 roku

Нижчий рейтинг України

Агентство «Standard&Poor's» знизило кредитний рейтинг України із «В» на «В-». Прогноз залишився негативним.

– Стратегія уряду не забезпечить задоволення зростаючої потреби в кількості іноземної валюти, – коментує зниження рейтингу агентство.

Раніше, 21 вересня, рейтинг України знизило також агентство «Moody's» із «В3» до «Саа1». На думку аналітиків, усе більшою є вірогідність того, що наш східний сусід не зможе виплатити борг. Київ донині не досяг домовленості із МВФ щодо нового кредиту. Окрім того, золотовалютні резерви країни знаходяться на низькому рівні.

Агентства зазначають, що зростає тиск на резерви країни в міру зростання внутрішнього попиту та імпорту газу. Оскільки наближаються президентські вибори, нинішня влада не прийматиме непопулярних рішень, таких як реформи, що є умовою отримання кредиту від МВФ.

Фонд вимагає перейти на ринковий курс гривні, підвищити оплати за газ для населення, а також ухвалити бюджет, який опиратиметься на реальні прогнози.

До цього можна теж додати можливі нижчі прибутки, спричинені діями Росії, яка обмежує доступ українським товарам на свій ринок. Москва також погрожує, що повністю скасує пільги у взаємній торгівлі, якщо Україна підпише Договір про асоціацію із Євросоюзом.

Rzeczpospolita, 1 листопада 2013 року

■ «Spirytociąg» pod Dniestrem

Plastikowy wąż o długości 230 metrów umieszczony na dnie Dniestru, służący zapewne do przemytu spirytusu, odkryli ukraińscy pogranicznicy w pobliżu granicy z Mołdawią.

W ciągu ostatnich dwóch lat w tym rejonie wykryto sześć podobnych instalacji.

«Spirytociąg» funkcjonariusze znaleźli patrolując drogę wodną na Dniestrze w rejonie Mohylowa Podolskiego. W odległości 10 metrów od ukraińskiego brzegu spostrzegli plastikowy przewód przyczepiony do metalowej liny, biegnący po dnie w stronę Mołdawii. Przewód miał średnicę 2,5 centymetra.

Pogranicznicy odnotowali «przygotowanie do działalności sprzecznej z prawem» i zdemontowali konstrukcję.

W taki sposób zazwyczaj na granicy z Mołdawią przemysłownicy szmuglują spirytus – wyjaśnia ukraińska straż. W ciągu ostatnich dwóch lat na tym odcinku granicy wykryto łącznie sześć takich rurowciągów

Polska Agencja Prasowa, 29 października 2013 roku

«Спиртопровод» під Дністром

Пластикову трубу довжиною 230 метрів, розміщену на дні Дністра, яка, швидше за все, служила для контрабанди спирту, виявили українські прикордонники поблизу кордону із Молдовою.

Упродовж останніх двох років у цьому районі було викрито шість подібних пристроїв.

Прикордонники викрили «Спиртопровід» під час патрулювання водного шляху по Дністрі в районі Могильова-Подільського. На відстані 10 метрів від українського берега побачили пластикову трубу, причеплену до металевого троса, який пролягає по дні в бік Молдови. Провід мав діаметр 2,5 сантиметра.

Прикордонники зареєстрували «підготовку для діяльності, яка суперечить праву» і демонтували конструкцію.

«Таким чином, зазвичай, на кордоні з Молдовою контрабандисти переправляють спирт», – інформують українські прикордонники. Упродовж останніх двох років на цьому відрізку кордону викрито загалом шість таких трубопроводів.

Polska Agencja Prasowa, 29 жовтня 2013 року

■ Rosja odgradza się od Ukrainy

Po ponad dwudziestu latach od upadku ZSRR, Rosja przystąpiła do demarkacji wspólnej granicy lądowej z Ukrainą.

Na granicy ukraińsko-rosyjskiej pojawiły się pierwsze kilometry kolczastego drutu. Rosyjska straż graniczna rozpoczęła instalację metalowych ogrodzeń, które mają zabezpieczyć ponad 2 tys. km granicy z ukraińskim sąsiadem. Podobne ogrodzenia powstają w obwodzie ługańskim w okolicy miejscowości Krasnaja Talówka. Ukraińskie media informują, że inicjatywa wywołała protest mieszkańców przygranicznych wsi, których rodziny zostały podzielone drutem kolczastym.

Rosyjska prasa powiązała działania straży granicznej ze zbliżającym się szczytem Partnerstwa Wschodniego w Wilnie, podczas którego Kijów ma podpisać umowę stowarzyszeniową z Unią Europejską. Tymczasem demarkacja granicy ukraińsko-rosyjskiej rozpoczęła się jeszcze w 2010 roku, gdy umowę w tej sprawie podpisali prezydenci Dmitrij Medwediew i Wiktor Janukowycz. Do praktycznych działań doszło jednak dopiero po deklaracji Kijowa o zbliżeniu z Europą.

Gazeta.pl, 29 października 2013 roku

Росія відгороджується від України

Через двадцять років після розпаду СРСР, Росія приступила до демаркації спільного кордону з Україною на суходолі.

На українсько-російському кордоні з'явилися перші кілометри колючого дроту. Прикордонна російська служба розпочала встановлення металевої огорожі, яка має простягнутися на понад 2 тис. кілометрів кордону із українським сусідом. Таку огорожу нині встановлюють у Луганській області поблизу населеного пункту Красна Талівка. Українські мас-медіа інформують, що ініціатива викликала протест прикордонних мешканців сіл, сім'ї яких були розділені колючим дротом.

Російська преса пов'язує діяльність прикордонних служб із самітом Східного партнерства у Вільнюсі, під час якого Київ має підписати Договір про асоціацію із Європейським Союзом. Тим часом, демаркація українсько-російського кордону розпочалася ще у 2010 році, коли договір у цій справі підписали президенти Дмитрій Медведєв та Віктор Янукович. До практичних дій однак дійшло після декларації Києва про зближення із Європою.

Gazeta.pl, 29 жовтня 2013 року

W USA puszczone na wodę niszczyciel nowego pokolenia

W stoczni Bath Iron Works (firma General Dynamics, USA) puszczone na wodę pierwszy amerykański «niszczyciel przyszłości». Akcja odbyła się bez uroczystej oficjalnej ceremonii.

Na nowym statku są szeroko stosowane technologie stealth, które sprawiają, że okręt staje się niezauważalny. Jego szybkość wynosi prawie 60 km na godzinę, posiada on potężną broń rakietowo-artyleryjską, helikopter bojowy i trzy statki bezpilotowe. Zadaniem nowego okrętu jest przeprowadzenie precyzyjnych uderzeń do celów lądowych. Niszczyciel zostanie przekazany Marynarce Wojskowej USA pod koniec 2014 roku.

Євроатлантика, 30 października 2013 roku

Nowa strategia NATO: manewry zamiast operacji wojskowych

Dwanaście lat oni współpracowali w Afganistanie – Niemcy i Włosi, Polacy i Amerykanie, Turcy i Łotysze. Żołnierze kontyngentu międzynarodowych sił ISAF od lat byli zespołową ekipą. Dla 130 tysięcy mężczyzn i kobiet ze wszystkich 28 krajów członkowskich NATO wspólne prace były zwykłym zjawiskiem.

Jednak wszystko się zmieni, gdy Sojusz pod koniec 2014 roku zakończy swoją misję w Afganistanie. Aby osiągnięcia tej współpracy międzynarodowej nie zanikały, NATO zamierza w następnych latach częściej przeprowadzać manewry wojskowe. «Od misji do gotowości działać na sygnał alarmu!» – tak opisuje strategię dowódca naczelny połączonych sił zbrojnych NATO w Europie Philip Breedlove.

Największe szkolenia wojskowe tego rodzaju w ostatnich siedmiu latach, NATO przeprowadzi 2-9 listopada b.r. w Polsce, Łotwie i nad Bałtykiem. W manewrach Steadfast Jazz udział weźmie około 20 krajów członkowskich NATO i partnerów, takich jak: Szwecja, Finlandia i Ukraina. W akcji będzie uczestniczyć 6 tysięcy żołnierzy, 350 jednostek techniki, 60 samolotów i helikopterów, 12 statków i jeden okręt podwodny.

Pentagon planuje modernizację arsenałów broni atomowej o wartości \$400 mld

Ministerstwo Obrony USA nalega na prze-prowadzenie «drogiej», ale niezbędnej modernizacji arsenałów nuklearnych kraju.

Powiedziała o tym podczas posiedzenia w Izbie Reprezentantów Stanów Zjednoczonych pomocnik ministra obrony USA Madelyn Creedon.

«Modernizacja tego rodzaju drogo kosztuje, ale nie ma wątpliwości co do konieczności poniesienia tych kosztów» – powiedziała Creedon prawnikom badającym program, który zapewnia zmniejszenie typów głowic nuklearnych i systemów doradnictwa dla rakiet instalacji.

Według przedstawicielki Pentagonu, modernizacja przestarzałego arsenału jądrowego potrzebna jest po to, aby politycy byli pewni osiągnięcia postawionego przez prezydenta Baracka Obamę celu znacznego obniżenia zapasów nuklearnych. «Nie ma ekonomicznie skutecznej alternatywy dla tego programu, która spełniałaby wymagania wojskowe i odpowiadała celom politycznym» – powiedziała Madelyn Creedon. Dodała także, że bomby grawitacyjne B61, ulokowane w Europie, są «kamieniem węgielnym», o które opiera się zobowiązanie do odstraszania nuklearnego, które w NATO pełnią Stany Zjednoczone.

УКРІНФОРМ, 30 października 2013 roku

W Rumunii zaczęto budowę amerykańskiego systemu obrony przeciwrakietowej

Plany wybudowania amerykańskiej tarczy przeciwrakietowej w Europie uzyskały obecnie określony kształt. W uroczystości wmurowania pierwszego kamienia w byłej bazie wojskowej Deveselu w południowej Rumunii 29 października, wzięli udział prezydent Rumunii Traian Basescu, zastępca Sekretarza Generalnego NATO Alexander Vershbow i podsekretarz stanu ds. politycznych Departamentu Obrony USA James Miller. Vershbow nazwał wydarzenie «momentem historycznym». Według niego, na bazie w

У США спущено на воду есмінець нового покоління

На верфі Bath Iron Works (компанія General Dynamics, США) спущено на воду перший американський «есмінець майбутнього». Спуск відбувся без проведення урочистої офіційної церемонії.

У новому кораблі широко застосовуються технології «стелс», які робитимуть його малопомітним. Швидкість есмінця – майже 60 кілометрів на годину, він матиме потужне ракетно-артилерійське озброєння, бойовий вертоліт та три безпілотні літаки. Призначення нового корабля – нанесення високоточних ударів по берегових цілях. Есмінець планують передати ВМС США до кінця 2014 року.

Євроатлантика, 30 жовтня 2013 року

Нова стратегія НАТО: маневри замість військових операцій

Дванадцять років вони співпрацювали в Афганістані – німці та італійці, поляки та американці, турки та латвійці. Солдати міжнародного військового контингенту ISAF упродовж років були злагодженою командою. Для загалом 130 тисяч чоловіків і жінок з усіх 28 країн-членів НАТО спільна робота була звичним явищем.

Утім, багато що зміниться, коли альянс наприкінці 2014 року завершить свою місію в Афганістані. Аби здобути такої міжнародної співпраці не «заіржавіли», НАТО має намір упродовж наступних років проводити більше військових маневрів. «Від місії у готовність діяти за тривоги!» – так описує цю стратегію головнокомандувач НАТО Філіп Бридла.

Найбільші навчання військ такого штибу за останні сім років НАТО проведе з 2 до 9 листопада в Польщі, Латвії та на Балтійському морі. У маневрі Steadfast Jazz візьмуть участь близько 20 країн-членів НАТО і партнерів, таких як Швеція, Фінляндія та Україна. У заходах буде задіяно 6000 солдатів, 350 одиниць техніки, 60 літаків і вертольотів, 12 кораблів і один підводний човен.

Представник альянсу розповів у розмові

Пентагон хоче модернізацію ядерних арсеналів на \$400 млрд

Міністерство оборони США наполягає на проведенні хоч і «дорогої», але безальтернативної модернізації ядерних арсеналів країни.

Про це на слуханнях у Палаті представників США заявила помічник міністра оборони Мадлен Крідон.

«Модернізація такого роду є дорогим заходом, але сумнівів у необхідності таких витрат немає», – сказала Крідон законодавцям, які вивчають програму, що передбачає скорочення типів ядерних боеголов і встановлення систем наведення на ракетах.

За словами представниці Пентагону, модернізація застарілого ядерного арсеналу потрібна, щоб політики мали впевненість у досягненні поставленою президентом Бараком Обамою цілі глибшого скорочення ядерних запасів. «Економічно ефективної альтернативи цій програмі, яка відповідала б вимогам військових і політичним цілям, не існує», – сказала Мадлен Крідон. Вона дала, що гравітаційні бомби B61, розміщені в Європі, є «наріжним каменем», на якому ґрунтуються зобов'язання щодо ядерного стримування, дані Сполученими Штатами НАТО.

УКРІНФОРМ, 30 жовтня 2013 року

У Румунії почали будувати американський протиракетний комплекс

Плани зі зведення американської бази ПРО у Європі отримали конкретні обриси. У церемонії закладання першого каменя на колишній військовій базі Девеселу на півдні Румунії 29 жовтня взяли участь президент країни Траян Басеску, заступник генерального секретаря НАТО Александр Вершбоу та заступник міністра оборони США Джеймс Міллер. Вершбоу назвав подію «історичним моментом». За його словами, на базі в Південній Румунії постане «важлива складова частина» майбутнього щита.

Після того, як протиракетний комплекс

NATO SCOPE 2013

Представiciel Sojuszu w rozmowie z DW opowiedział, że szkolenia będą dotyczyły operacji humanitarnych, walki przeciw piratom, przeciwdziałania terroryzmowi. Oprócz manewrów lokalnych, zostanie przeprowadzona również symulacja ataków cybernetycznych. W trakcie Steadfast Jazz NATO zwróci uwagę głównie na Responce Force – tak zwaną grupę szybkiego reagowania Sojuszu, która jest zdolna do natychmiastowej mobilizacji i gotowa do pomocy w każdym zakątku świata, jak to było po huraganie «Katrina» w Stanach Zjednoczonych lub po niszczycielskim trzęsieniu ziemi w Pakistanie w 2005 roku.

Німечька хвиля, 31 października 2013 roku

Syryjska broń chemiczna prawdopodobnie zostanie wywieziona na recykling do Albanii

O tym poinformował wyspecjalizowany amerykański periodyk sieciowy Global Security Newswire, powołując się na własne źródła informacji i pozarządowych ekspertów w zakresie bezpieczeństwa i rozbrojenia.

Według wydania, dostawa broni chemicznej z Syrii do Albanii w celu jej likwidacji wygląda jak «coraz bardziej prawdopodobny» scenariusz wydarzeń. Wraz z Albanią, syryjską broń chemiczną mogą przyjąć do recyklingu również Belgia i Francja.

Jak powiedział wydaniu Paul Walker, jeden z kierowników organizacji ekologicznej Międzynarodowy Zielony Krzyż, Stany Zjednoczone zaapelowały do «większości, wręcz do wszystkich» swoich zachodnioeuropejskich sojuszników z prośbą o przyjęcie części syryjskiej broni chemicznej w celu jej likwidacji.

Według Walkera, «najbardziej realną opcją» teraz jest dostawa broni chemicznej z Syrii na recykling do Albanii, Belgii lub Francji.

Likwidacja syryjskiej broni chemicznej będzie przeprowadzona prawdopodobnie przy użyciu specjalistycznego sprzętu przenośnego, którym dysponują Stany Zjednoczone.

www.ea-ua.info, 31 października 2013 roku

Południowej Rumunii powstanie «ważny składnik» przyszłej tarczy.

Po wybudowaniu systemu przeciwrakietowego zostanie on integrowany do systemu obrony NATO. Zespół będzie obsługiwać 200 amerykańskich wojskowych i techników. Rumuńskie lotnisko wojskowe o obszarze prawie 175 ha zostało wybudowane około 60 lat temu z udziałem fachowców sowieckich. Obecnie Stany Zjednoczone planują zainwestować w niego 97 mln euro.

Rozwój systemu przeciwrakietowego od lat komplikuje stosunki NATO i USA z Rosją, która widzi w tych planach zagrożenie dla własnego bezpieczeństwa.

www.ea-ua.info, 30 października 2013 roku

Szef Zbrojeń Sił Zbrojnych Ukrainy wziął udział w Konferencji Dyrektorów Krajowych ds. Uzbrojenia w Brukseli

W głównej siedzibie NATO delegacja z Ukrainy na czele z Szefem Zbrojeń Sił Zbrojnych Ukrainy, generałem-majorem Sergijem Kotlarem wzięła udział w dorocznym posiedzeniu Konferencji Dyrektorów Krajowych ds. Uzbrojenia (CNAD) z udziałem krajów partnerskich.

Spotkaniu przewodniczył asystent Sekretarza Generalnego NATO ds. inwestycji obronnych Patrick Auroy.

Podczas spotkania podsumowano wyniki działalności Konferencji Dyrektorów Krajowych ds. Uzbrojenia w 2013 r., realizację projektów za jej wsparciem oraz określono główne kierunki działalności na 2014 rok.

Podczas konferencji poraz kolejny podkreślono znaczenie współpracy międzynarodowej w rozwoju broni i sprzętu wojskowego w przewidywaniu skutków kryzysu finansowego i podkreślono, że rozwój krajowego potencjału w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa zależy od wspólnych wysiłków różnych krajów.

www.mil.gov.ua, 29 października 2013 roku

z DW, що навчання стосуватимуться таких сфер, як проведення гуманітарних операцій, боротьба з піратством, протидія тероризму. Крім маневрів на місцевості також буде здійснена симуляція кібернападу. Під час Steadfast Jazz відпрацюватиметься переважно робота NATO Responce Force – так називається група швидкого реагування альянсу, яка може бути блискавично мобілізована і відряджена для допомоги в будь-який куточок світу, як, наприклад, після урагану «Катрин» у США або після руйнівного землетрусу в Пакистані 2005 року.

Німечька хвиля, 31 жовтня 2013 року

Сирійську хімізброю можуть вивезти на утилізацію до Албанії

Про це повідомив спеціалізований американський мережевий бюлетень Global Security Newswire, посилаючись на власні джерела інформації і низки неурядових експертів в галузі безпеки і розброjenня.

За даними видання, транспортування бойових отруйних речовин із Сирії до Албанії для ліквідації їх там виглядає як «усе більш імовірний» сценарій розвитку подій. Поряд з Албанією арсенали сирійської хімізброї можуть прийняти для утилізації також Бельгія і Франція.

Як заявив виданню Пол Уокер, один із керівників екологічної організації Міжнародний Зелений Хрест, США звернулися до «більшості, якщо не до всіх» своїх західно-європейських союзників із проханням прийняти частину арсеналів сирійської хімічної зброї для її ліквідації.

За словами Уокера, «найбільш реальними варіантами» зараз виглядає доставка хімізброї із Сирії на утилізацію до Албанії, Бельгії чи Франції.

Ліквідація сирійських бойових отруйних речовин буде здійснюватися, ймовірно, із застосуванням спеціалізованого мобільного устаткування, наявного у США.

www.ea-ua.info, 31 жовтня 2013 року

побудують, його буде інтегровано у систему оборони НАТО. Обслуговуванням комплексу займатимуться 200 американських військових та техніків. Румунський військовий аеродром завбільшки майже 175 гектарів був побудований близько 60 років тому за участі радянських фахівців. Нині США планують інвестувати туди 97 мільйонів євро.

Розгортання системи ПРО роками ускладнюють відносини НАТО та США з Росією, яка сприймає ці плани як загрозу власній безпеці.

www.ea-ua.info, 30 жовтня 2013 року

Начальник Озброєння ЗС України взяв участь у Конференції національних директорів з озброєння у Брюсселі

У штаб-квартирі НАТО делегація України на чолі з начальником Озброєння Збройних Сил України генерал-майором Сергієм Котляром взяла участь у щорічному засіданні Конференції національних директорів з озброєння (CNAD) за участю країн-партнерів.

Засідання відбулося під головуванням заступника Генерального секретаря НАТО з питань інвестицій в оборону директора Департаменту оборонних інвестицій Міжнародного секретаріату НАТО пана Патріка Оруа.

У ході засідання було підбито підсумки діяльності Конференції національних директорів з озброєння у 2013 році, реалізації проектів, що здійснюються під її егідою, а також визначено пріоритетні напрями діяльності на 2014 рік.

Під час Конференції було ще раз наголошено на важливості міжнародного співробітництва у сфері розвитку озброєння і військової техніки в умовах подолання наслідків фінансово-економічної кризи та підкреслено, що розвиток національних спроможностей у сфері оборони та безпеки доцільно забезпечувати спільними зусиллями різних країн.

www.mil.gov.ua, 29 жовтня 2013 року

Ukraińska prasa o Polsce

■ Polska po raz pierwszy wyprzedziła Niemcy w liczbie studentów z Ukrainy

Polska po raz pierwszy w historii wyprzedziła Niemcy w liczbie ukraińskich studentów, którzy także zajmują pierwsze miejsce wśród wszystkich studentów zagranicznych studiujących na uczelniach polskich.

Według danych polskiej Fundacji Edukacyjnej «Perspektywy», liczba studentów z Ukrainy w Polsce w ciągu ostatniego roku wzrosła o ponad 50% i wynosi około 10 tysięcy osób.

«Coraz częściej mówi się o «ukrainizacji» polskich szkół wyższych. Od 2005 roku liczba ukraińskich studentów wzrosła ponad 5 razy» – poinformowała w organizacji.

Wśród 28 państw Unii Europejskiej, Polska jest liderem ze względu na liczbę ukraińskich studentów, zajmuje także drugie – po Federacji Rosyjskiej – ze względu na liczbę studentów z Ukrainy, którzy studiują za granicą.

УНІАН, 29 października 2013 roku

■ Ukraina w październiku importowała z Polski sześć razy mniej gazu

Ukraina w zeszłym miesiącu importowała za pośrednictwem polskiego systemu gazowego około 14 mln metrów sześciennych gazu, co wynosi 6,2 razy mniej w porównaniu z wrześniem bieżącego roku.

Świadczy o tym statystyka firmy «Gaz System», która zarządza systemem gazowym Polski.

W zeszłym miesiącu Ukraina importowała gaz z Polski tylko przez 7 dni, a dostawy wynosiły od 0,2 do 4 mln metrów sześciennych gazu na dobę. Najwięcej gazu Ukraina otrzymała 30 października, a w następnym dniu import znowu się zatrzymał.

Zamówienie na dostawę gazu 1 listopada wynosiło 1,4 mln metrów sześciennych. W październiku «Naftogaz Ukrainy» ogłosił zawieszenie importu gazu dostarczanego poprzez Polskę ze względu na bardzo wysoką cenę.

Українські національні новини, 1 listopada 2013 roku

■ Podpisanie umowy o Stowarzyszeniu Ukrainy z UE zostanie przeniesione na 2014 rok?

Minister Spraw Zagranicznych RP Radosław Sikorski poinformował, że gdyby Ukraina nie zdążyła wykonać wszystkich warunków Unii Europejskiej w celu podpisania umowy o Stowarzyszeniu, jej podpisanie zostałoby przeniesione na 2014 rok. O tym mówi «Ukraińska Prawda» powołując się na polskie MSZ.

Jak powiedział minister, wykonanie kluczowego warunku UE – opuszczenie aresztu przez Julię Tymoszenko – jest obecnie «pod znakiem zapytania». On także zaapelował do władz Ukrainy, żeby nie grały na czas.

Przypomniał, że na szczycie Partnerstwa Wschodniego umowy stowarzyszeniowe parafują Mołdawia i Gruzja. Z tymi krajami umowy mają być podpisane w przyszłym roku.

– Alternatywą jest, że z Ukrainą też podpiszemy w przyszłym roku - zaznaczył szef MSZ.

pravda.com.ua, 30 października 2013 roku

■ Polska zanieczyszcza powietrze w Europie

Polska jest swoistym górniczym centrum Europy. Praktycznie 88% energii elektrycznej w kraju jest produkowane na elektrowniach opalanych przez węgiel.

Właśnie na Polskę przypada większość emisji gazów cieplarnianych w Europie. Obok polskiego miasta Bełchatów położona jest największa kopalnia kraju. Ona dostarcza węgiel do największej elektrowni węglowej w Europie, która znajduje się w pobliżu.

W tym roku konferencja ONZ o zmianach zachodzących w klimacie zostanie zorganizowana w Polsce. Wielu obrońców środowiska jest przekonanych, że gorszego miejsca w świecie nie da się znaleźć. UE opracowuje plany ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, a w Polsce wzrasta zależność od węgłowodórów.

Polscy urzędnicy i politycy twierdzą, że kraj nie może sobie pozwolić na to aby zrezygnować z węgla i przejść do innych form energii.

Zik.ua, 1 listopada 2013 roku

Aktualności

■ Ponad 350 osób pisało dyktando na Starym Kleparzu

Wśród straganów na Starym Kleparzu w Krakowie pod koniec października ponad 350 osób pisało arcytrudną klasówkę, której autorem i inicjatorem był Łukasz L.U.C Rostkowski. Walczyli o statuetkę Rymolirylaura oraz nagrodę w wysokości 10 000 zł.

Uczestnicy dyktanda dostali szklane podkładki, kartki i usiedli na krzesłach pomiędzy straganami. Łukasz Rostkowski w przebraniu typowego sprzedawcy z targu zaczął czytać dyktando własnego autorstwa.

Nie było to zwyczajne dyktowanie. Łukasz Rostkowski wierszował, modulował głos, zniekształcał akcenty. Nie było łatwo. W dodatku pomiędzy straganami krążyli «przeszkadzacze», którzy skutecznie rozpraszaali uczestników, utrudniając im zadanie jeszcze bardziej. Przekupka z koszykiem usilnie namawiała do kupna jej produktów, pan obok uderzał w bęben.

Po pierwszym wyśpiewanym dyktandzie przyszedł czas na kolejne, ułożone przez dr Katarzynę Kłosińską z Rady Języka Polskiego i dr Anetę Załazińską z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ta część konkursu była bardziej formalna i przypominała typową szkolną klasówkę.

Po tych zmaganiach uczestnicy przenieśli się do Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej Arteteka, gdzie rozpoczęły się zabawy językowe oraz warsztaty retoryki. Tę część programu zakończyła debata dotycząca języka mediów pt. «W ilu Polskach żyjemy».

Grono jurorskie, sprawdzając prace, pod uwagę brało poprawność ortograficzną i interpunkcję w drugim dyktandzie, natomiast w dyktandzie oceniano liczbę poprawnie zapisanych słów.

www.krakow.gazeta.pl

■ Rząd będzie mógł donosić do Unii na polskich kierowców

Rząd przyjął projekt ustawy, który wprowadza do polskiego prawa unijną dyrektywę zobowiązującą państwa do przekazywania danych kierowców, łamiących przepisy drogowe.

Dzięki nowym przepisom powstają ma Krajowy Punkt Kontaktowy, który na żądanie zagranicznych służb drogowych automatycznie przekazywać będzie dane polskich kierowców. Chodzi między innymi o sytuacje przekroczenia dozwolonej prędkości, jazdy bez zapiętych pasów, przejeżdżania na czerwonym świetle, przewożenia dziecka bez specjalnego fotelika czy prowadzenia z telefonem w rękę. Z kolei polskie służby będą miały możliwość szybszego dostępu do danych zagranicznych kierowców, którzy na przykład zostali złapani przez fotoradar w Polsce.

Unijna dyrektywa wchodzi w życie 7 listopada, ale polskie przepisy do niej muszą «przejść ścieżkę legislacyjną» i wejść w życie najwcześniej w styczniu. MSW wydało na oprogramowanie Krajowego Punktu Kontaktowego milion 52 tysiące złotych.

www.polskieradio.pl

Українська преса про Польщу

Польща вперше випередила Німеччину за кількістю студентів з України

Польща вперше в історії випередила Німеччину за кількістю українських студентів, котрі також зайняли перше місце серед усіх іноземних студентів, які навчаються у польських вищих навчальних закладах.

За даними польської освітньої організації «Perspektywy», кількість студентів з України у Польщі лише за останній рік зросла на понад 50% – до майже 10 тисяч осіб.

«Щоразу частіше говориться про «українізацію» польських вищих навчальних закладів. З 2005 року кількість українських студентів зросла більш, ніж у 5 разів», – зазначають в організації.

Серед 28 держав Європейського Союзу Польща є абсолютним лідером за кількістю українських студентів та займає друге місце після Російської Федерації за кількістю студентів з України, котрі навчаються за кордоном.

УНІАН, 29 жовтня 2013 року

Україна в жовтні скоротила імпорт газу з Польщі у шість разів

Україна минулого місяця імпортувала через польську газотранспортну систему близько 14 млн кубометрів газу, що в 6,2 рази менше, ніж у вересні поточного року.

Про це свідчать дані компанії «Gaz System», що управляє газотранспортною системою Польщі.

Україна минулого місяця імпортувала газ з Польщі лише 7 днів, а поставки становили від 0,2 до 4 млн кубометрів газу на добу. Найбільше в минулому місяці Україна прокачала газу 30 жовтня, а наступного дня імпорт знову припинився.

Заявка на прокачування газу на 1 листопада становить 1,4 млн кубометрів. У жовтні «Нафтогаз України» заявив про припинення імпорту газу через Польщу через дуже високу ціну.

Українські національні новини, 1 листопада 2013 року

Асоціацію ЄС з Україною перенесуть на 2014 рік?

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський заявив, що Україна має встигнути виконати всі умови Європейського Союзу для укладення Угоди про асоціацію, інакше її підписання можуть перенести на 2014 рік. Про це повідомляє «Українська правда» з посиланням на польське МЗС.

За його словами, виконання ключової умови ЄС про звільнення екс-прем’єра Юлії Тимошенко «залишається під питанням». Він звернувся до української влади з проханням не тягнути часу.

Міністр пояснив, що на саміті у Вільнюсі мають парафувати угоди з Грузією і Молдовою, які планується підписати наступного року.

«Є альтернатива, що з Україною теж підпишемо (Угоду про асоціацію – ред.) наступного року», – заявив Сікорські.

pravda.com.ua, 30 жовтня 2013 року

Польща забруднює повітря Європи

Польща – це свого роду вугільний центр Європи. Практично 88% електрики країни виробляють вугільні електростанції.

Саме на Польщу припадає значна частина викидів парникових газів у Європі. Поруч із польським містом Белхатув знаходиться найбільша вугільна шахта країни. Вона постачає вугілля на найбільшу вугільну електростанцію Європи, що перебуває поблизу.

Цього року конференція ООН зі змін клімату пройде в Польщі. Багато захисників навколишнього середовища впевнені, що гірше місце на світі знайти було складно. Поки ЄС розробляє плани зі зниження викидів парникових газів, Польща нарощує залежність від вуглеводнів.

Польські чиновники й політики заявляють, що країна не може дозволити собі відмовитися від вугілля і перейти на інші види енергії.

Zik.ua, 1 листопада 2013 року

Актуально

Більше 350 осіб написали диктант на Старому Клепарі

Під кінець жовтня між ятками на краківському ринку Старий Клепар більше 350 осіб писало надскладну контрольну роботу, автором і ініціатором якої був Лукаш L.U.C Ростовскі. Учасники боролися за статуетку Римолілаура та нагороду обсягом 10 000 zł.

Учасники диктанту отримали скляні підставки й аркуші та сіли на кріслах між ятками. Лукаш Ростовскі в образі типового продавця з ринку почав читати диктант власного авторства.

Це не було звичайне диктування. Лукаш Ростовскі віршував, модулював голос, спотворював наголоси. Було нелегко. На додаток, між ятками кружляли «заважачі», які ефективно розсіювали увагу учасників, ще більше ускладнюючи їм завдання. Перекупка з кошиком старанно намовляла купити її продукти, неподалік чоловік бив у барабан.

Після першого виспіваного диктанту, прийшов час на наступні, підготовані науковцями Катажиною Клосінською з Ради польської мови та Анетою Залазінською з Ягеллонського університету. Ця частина конкурсу була більш формальна і пригадувала типово шкільну контрольну.

Після цих змагань учасники перейшли до Воеводської публічної бібліотеки Артетека, де почалися мовні ігри та майстер-клас з риторики. Цю частину програми завершили дебати стосовно мови ЗМІ на тему «У скількох Польщах ми живемо».

Журі, перевіряючи роботи, брало до уваги орфографію та пунктуацію у другому диктанті, натомість у першій частині оцінювало кількість правильно записаних слів.

www.krakow.gazeta.pl

Уряд зможе доносити у ЄС на польських водіїв

Уряд схвалив проект закону, який вводить до польської законодавчої бази директиву ЄС, що зобов’язує держави передавати дані водіїв, що порушують правила дорожнього руху.

Завдяки новим записам повинен з’явитися Національний контактний центр, який на запит закордонних автоінспекцій автоматично передаватиме дані польських водіїв. Йдеться, зокрема, про ситуації перевищення дозвленої швидкості, поїздки без ременів безпеки, проїзд на червоне світло, перевезення дитини без спеціального крісла чи керування автомобілем із телефоном у руці. У свою чергу польська автоінспекція матиме можливість швидшого доступу до даних про закордонних водіїв, які, наприклад, були зафіксовані фоторадаром у Польщі.

Директива Євросоюзу набуває чинності 7 листопада, але польські норми до неї повинні пройти через легіслативний процес і наберуть чинності найраніше в січні. Міністерство внутрішніх справ призначило на програмне забезпечення для Національного контактного центру 1 мільйон 52 тисячі злотих.

www.polskieradio.pl

PRACA // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги
агент рекламний	1 147	Комунікабельність, відповідальність. Пошук клієнтів для розміщення реклами в газеті.
агент страховий	1 147	Збільшення клієнтської бази. Укладення договорів на страхування. Знання ПК.
Адміністратор (господар) залу	1 300	робота в ресторані "Ортеол" на вул. Лесі Українки
апаратник апретування	1 800	знання обладнання легкої промисловості
арматурник (будівельні, монтажні й ремонтно-будівельні роботи)	1 200	відповідальне ставлення до роботи.
архітектор	2 000	вміння здійснювати проектування, контроль якості та відповідності будівельних робіт проектній документації. Знання македонської, англійської та турецької мов. Знання програм AUTOCAD, ARCHICAD
архітектор	1 500	Встановлення меж адміністративно-територіальних одиниць, складання схем землеустрою. Досконале володіння Офіс 2000, ХР. Робота з програмами ГИС Геопроєкт 5, ГИС-6.
бармен	1 147	Знання рецептури приготування алкогольних та безалкогольних напоїв, вміння приготування їх з додержанням технології та санітарних норм,
бармен	1 300	Вміння працювати на касовому апараті. Організація прийому товару, ведення книги обліку товару. Проведення ревізій. Вміння працювати на касовому апараті.
бармен	1 500	обслуговування клієнтів, приготування напоїв
бармен	1 500	робота в кафе "Ортеол" вул. Лесі Українки
бармен	1 200	робота в кафе-барі по вул.Г. Артемовського
бетоняр	1 200	відповідальне ставлення до роботи
бетоняр	1 800	робота у будівельній галузі, наявність посвідчення
бруківник	1 500	робота у цеху з виготовлення бруківки
вальник лісу	2 300	рубка лісу
вантажник	1 500	загрузка та вигразка товару
вантажник	1 200	загрузка-розгрузка овочів і фруктів на складі
вантажник	1 147	Погрузка і вигразка товару, перенесення вантажів понад 40 кг.
верстатник широкого профілю	2 500	робота на універсальних верстатах пов'язана з обробкою металу
виробник м'ясних напівфабрикатів	1 200	Робота в гіпермаркеті "ТАМ-ТАМ", виготовлення, фасування м'ясних напівфабрикатів
водій автотransпортних засобів	1 500	Вантажні перевезення за кордон та по Україні автомобілем MERSEDES з напівпричіпом, супроводження вантажу та ведення документації
водій автотransпортних засобів	1 500	автомобіль КРАЗ-257,газель
водій автотransпортних засобів	1 500	виконувати роботу водія-постачальника на автомобілі "Газель"
водій автотransпортних засобів	1 147	водій легкового автомобіля для обслуговування реабілітантів Волинського обласного центру реабілітації інвалідів зору
водій автотransпортних засобів	1 162	водій на автобус "Кубань" та автомобіль ВАЗ 2107,доплата за класність
водій автотransпортних засобів	1 500	водій на автомобіль ТІР, категорія Е, бажано наявність закордонного паспорту, візи
водій автотransпортних засобів	1 200	обов'язки водія автомобіля DAF 2005 року, поїздки за кордон, доплата 10-20% від фракту
водій автотransпортних засобів	2 164	обов'язки водія автотransпортних засобів Газ-53, УАЗ
водій автотransпортних засобів	1 800	Перевезення вантажів на автомобілі МАЗ з причіпом по Україні
геодезист	1 500	знання програми Autocad, ГІС, виконання геодезичної зйомки, навички роботи з тахеометром
геодезист	1 800	інженер-геодезист,знання програми Autocad, навички роботи з тахеометром
геодезист	1 500	Проведення топографічно-геодезичних та картографічних робіт. Знання програм ГИС Геопроєкт 5, ГИС-6, Digitals.
геодезист	1 800	роботи у польових умовах пов'язані з узаконенням права користуванням землею
гідротехнік	1 500	Виконання технологічних процесів, забезпечення функціонування водогосподарських об'єктів.
головний інженер проекту	2 100	вміння здійснювати керівництво проектами, контроль якості, відповідності проектній документації, знання англійської та турецької мов, знання програми AUTOCAD

Посада	З/П	Вимоги
двірник	573,50	Виконання прибирання території будинку, розташованого за адресою м. Луцьк, проспект Відродження
двірник	1 400	Прибирання вулиць міста. Спецодягом та інвентарем забезпечують.
двірник	1 200	прибирання прибудинкових територій
Дизайнер-виконавець	1 500	дизайнер-верстатник, знання дизайнерських програм (ілюстратор, індизайн, корел, фотошоп)
директор комерційний	1 147	знання ринку збуту робочого одягу та взуття, комунікабельність,оперативність.
директор комерційний	4 000	співбесіда призначається після розгляду РЕЗЮМЕ, надісланого на електронну адресу v9h3@ukr.net
експедитор	1 500	супровід вантажу, вміння оформити накладні
Електрозварник ручного зварювання	2 000	зварювання труб, металоконструкцій, вміння працювати з різалом, наявність сертифікату від нарколога
Електрозварник ручного зварювання	1 288	проведення зварювання металоконструкцій на будівництві
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 800	виконувати роботи по ремонту та обслуговуванню електроустаткування
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	знання електричних схем, електричного устаткування, вміти читати схеми, робота на будівельних майданчиках
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	обслуговування обладнання та кабельних мереж
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 696	ослугування електричного устаткування
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 182	ремонт та обслуговування електроустаткування палацу,присутність на роботі під час концертів та дійств палацу.
електромонтер контактної мережі	2 000	ремонт та обслуговування контактної мережі тролебуса, ремонт та обслуговування кабельних ліній
електромонтер лінійних споруд телефонної мережі та радіофікації, наявність допуску по електробезпеці	1 377	електромонтер лінійних споруд телефонної мережі та радіофікації, наявність допуску по електробезпеці
завідувач господарства	1 150	Ведення обліку товарно-матеріальних цінностей, матеріальна відповідальність за їх збереження.
завідувач канцелярії	1 697	вміння працювати на комп'ютері, реєстрація документів, знання української мови
завідувач складу	1 340	завідувач складу с/г техніки,знання с/г техніки,управлінські навички
закрійник	1 150	пошиття спецодягу, розкрій тканини
землекоп	1 500	Копання траншей для газопроводів
інженер з проектно-кошторисної роботи	1 400	складання кошторисів та актів виконаних робіт на будівельномонтажні роботи та реконструкції будівель, впевнений ПК-користувач
Інженер-електрик в енергетичній сфері	1 397	на посаду "інженер-електрик", нести відповідальність за енергобезпеку, пожеаробезпеку, складати ліміти на світло, наявність допуску для роботи з електроустаткуванням.
Інженер-електрик в енергетичній сфері	1 397	на посаду "інженер-електрик", нести відповідальність за енергобезпеку, пожеаробезпеку, складати ліміти на світло, наявність допуску для роботи з електроустаткуванням.
інженер-електронік	1 600	обов'язки інженера-електроніка виробничо-виміральної лабораторії
інженер-енергетик	2 000	контроль використання енергоносіїв по структурних підрозділах, аналіз використання газу,електроенергії, розробка планів споживання підприємством електроенергії та газу
інженер-землевпорядник	1 800	знання програми Autocad,ГІС,виконання геодезичної зйомки,навички роботи з тахеометром
інженер-землевпорядник	1 500	Проведення експертно-грошової оцінки земельних ділянок
інженер-землевпорядник	1 360	Розробка проектів відведення, рекультивації земель. Проведення грошової оцінки земель. Знання сучасної виміральної техніки. Досконале володіння ПК, системами керування базами даних.
інженер-конструктор	1 153	проектування, розрахунок, видача конструкторської документації для будівництва, авторський нагляд, робота із замовниками, знання професійних конструкторських програм : Solid Works, Auto Cad, Ліра, Мономах

Посада	З/П	Вимоги
інженер-програміст	1 800	знання програм Autocad, ГІС
касир торговельного залу	1 185	обов'язки касира торговельного залу супермаркету "Вопак", м.Луцьк, б-р Дружби Народів
кухар	1 150	Кухар на гарячі страви в кафе "Флірт". Бажано наявність санітарної книжки.
кухар	1 200	Обслуговування банкетів, приготування гарячих страв, холодних закусок. Складання калькуляцій меню.
кухар	1 147	приготування других страв
кухар	1 200	приготування холодних та гарячих страв, хлібобулочних виробів.
кухар	1 300	робота в кафе "Фарт", вул. Ковельська, приготування страв української кухні, обслуговування банкетів, весіль
кухар	1 147	робота у туристичному комплексі Бар "Зустріч" Луцький район с.Змінець (межа міста) старшим кухарем, знання технології приготування їжі
кухонний робітник	1 150	Кухонний робітник, миття посуду, холодні закуски. Бажано наявність санітарної книжки.
Лицювальник-плиточник	1 200	відповідальне ставлення до роботи.
Лицювальник-плиточник	1 260,00	робота на будівництві житлового будинку, виконання зовнішніх та внутрішніх оздоблювальних робіт
лікар ветеринарної медицини	1 806	Проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації, здійснення ветеринарно-санітарних та протиепізотичних заходів
логопед	1 147	Дефектолог-логопед. Корекційно-виховна педагогічна діяльність.
майстер	2 500	організація роботи бригад на будівництві, користувач ПК, знання ДБН і правил
майстер	1 147	робота майстра в деревообробному цеху по розпилу деревини (дуб)
майстер будівельних та монтажних робіт	2 500	Будівельні та монтажні роботи по Україні
майстер дільниці	2 200	обов'язки майстра дільниці
майстер з ремонту	1 200	майстер з ремонту великої та малої побутової техніки,діагностика техніки
майстер лісу	3 000	ведення лісового господарства, відводи, оформлення і ведення документації (лісорубні роботи, матеріально-грошова оцінка, наряди
Маляр	1 150	Будівництво та ремонт культових споруд, житлове будівництво, спецодягом забезпечується. Оплата праці відрядна
Маляр	1 500	виконує оздоблювальні роботи
Маляр	1 800	обов'язки маляра
Маляр	1 500	обов'язки маляра-штукатур, відповідальне ставлення до роботи
Маляр	1 227	робота на будівництві житлового будинку
Маляр	1 400	робота по об'єктах у Волинській області
Манікюрник	1 147	манікюрні, педикюрні роботи; робота в перукарні "Любава", пр-т Соборності
машиніст автогрейдера	4 500	розрівнювання доріг перед укладанням асфальту
машиніст екскаватора	1 900	обов'язки машиніста на екскаваторі Багер 0,75 куб.
машиніст екскаватора	2 078	робота на одноковшовому екскаваторі, наявність посвідчення 4-5 розряду
машиніст екструдера	1 500	Наявність будь-якої технічної освіти.
машиніст крана (кранівник)	2 300	робота на баштовому крані, наявність посвідчення 4-5 розряд, робота на висоті
Машиніст крана автомобільного	2 500	робота по монтажу зовнішніх трубопроводів
Машиніст крана автомобільного	1 260	робота у галузі будівництва на автомобільному крані, наявність посвідчення
муляр	1 147	Будівництво та ремонт культових споруд, житлове будівництво, спецодягом забезпечується. Оплата праці відрядна
муляр	1 735	виконання ремонтних робіт
муляр	1 200	відповідальне ставлення до роботи.
муляр	2 000	Муляр 5 розряду, заробітна плата від 2000 грн. Виконання ремонту поверхонь, фарбування.
муляр	1 463	робота на будівельних об'єктах м. Луцька
муляр	1 800	робота на будівництві будинку
муляр	1 400,00	роботи на об'єктах м. Луцька

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

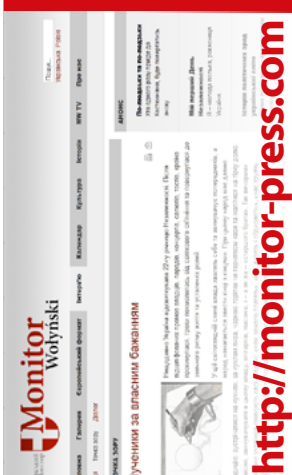
Генеральне Консульство Республіки Польща в Луцьку
Волинська організація Національної спілки художників України

III МІЖНАРОДНИЙ ІКОНОПИСНИЙ ПЛЕНЕР ЗАМЛИННЯ 2013 СВЯТІ ВОЛИНИ

V МІЖНАРОДНИЙ ІКОНОПИСНИЙ ПЛЕНЕР НОВИЦЯ 2013 МУЧЕНИКИ ТА ОТЦІ ЦЕРКВИ

ГАЛЕРЕЯ МИСТЕЦТВ::ART GALLERY
08.11.2013 – 18.11.2013 відкриття 16,00 год.

ми на

facebook

<https://www.facebook.com/MonitorWołyński>

Po polsku,
o Polsce i Polakach
na całym świecie

Lwów - Radio Niezależność	UKF 106,7 MHz	18.30-19.30
Winnica - Radio TAKT	103,7 FM	22.00-23.00
Chmielnicki - WsimRadio	104,6 FM	23.00-00.00
Łuck - Radio Łuck	107,3 MHz	22.00-23.00

Z satelity Eutelsat 2 F 6 Hot Bird:

23.30-1.00; 2.00-3.00; 4.00-4.30; 5.30-6.30; 7.30-9.00; 17.00-18.00; 18.30-19.30

Polskie Radio dla Zagranicy, Al.Niepodległości 77/85, 00-977 Warszawa, Polska
www.polskieradio.pl/zagranica/pl polska@polskieradio.pl

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2013 r.» Za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”

